

KERSTBOEK

VAN

ZONNESCHIJN

Uitgave C. A. Spin & Zoon N.V. Amsterdam — Uitgeversmaatschappij W. de Haan N.V. Utrecht

Inhoud

DE ILLUSTRATIES ZIJN VAN NANS VAN LEEUWEN.
OMSLAG IS VAN LÉON HOLMAN.

DE MIDWINTERHOORN, door C. E. Pothast-Gimberg	pag. 3
FELIX, bewerkt door H. Kluit	" 10
HET NIEUWE VERBOND, door D. A. Cramer-Schaap	" 21
EEN KERSTFEEST, door A. Hamaker-Willink	" 22
DE KERSTBOOM, door D. A. Cramer-Schaap	" 26
HERRE'S VERGISSING, door Mien Labberton	" 27
HET ENGELTJE, door D. A. Cramer-Schaap	" 32
AANBIDDING DER DRIE KONINGEN, door ds. H. Cramer (bij de reproductie van de schilderij van Botticelli).	
KERSTVERHAAL, door Tine Cool	" 33
DE VERMOLMDE BRUG, naverteld door D. A. Cramer-Schaap	" 38
ANKE'S KERSTRAPPORT, door T. Geertsma-Allema	" 42

De Midwinterhoorn

door

C. E. Pothast-Gimberg

MET vereende krachten sleepten Vader en de jongens, Govert en Hendrik-Jan, het Kersthok de keuken van 't Klein-Wassinck binnen.

Nog een flinke ruk en daar lag het naast de haardplaat, waarop het vuur lustig brandde.

„Morgen, kerstavond!” dacht Govert verheugd en hij keek even naar Moeders beslagpot, waarin het beslag al luchtig stond te rijzen.

„Wafels en gepofte appels, hè Moeder?” vroeg Hendrik-Jan. Moeder lachte eens, maar Dika, de melkmeid zei: „Bie ons thuis vroger, was kerst-oavond altied dikke vretoavond; dan oaten wie net zo vólle, as wie moar konden.”

„Hè, vertel nog eens wat?” vleiden de jongens.

„Ries met krinten kwam d'r ok op toafel.”

„Net als bij ons,” juichte Hendrik-Jan en hij danste om Moeder heen, die juist een grote pan met melk aan de ketting boven het vuur hing.

„Allemaal vast voor morgen, hè Moeder?”

„En wat nog meer, Dika?” drong Govert aan.

„Meer wét 'k neet. Loat oe Voader moar wat vertellen van 't Mudde-winterbloazen.”

„Ja Vader, toe!”

De jongens trokken hem al mee naar de witgekalkte muur, waar de onde, lange hoorn van elzenhout een ereplaatsje had.

Vader nam hem voorzichtig in de handen.

„'t Is een echte Midwinterhoorn,” zei hij. „Ik herinner me nog heel goed, dat mijn Grootvader hem met ontzaglijk veel geduld van een lange elzentak maakte. Die kon er heel goed op blazen. Hij haalde er zelfs een wijsje uit.

„Mudde-winterbloazen”, noemden ze dat. Midwinter is eigenlijk de eerste Kerstdag en 't Mudde-winterbloazen gebeurde meestal een paar dagen voor kerstmis. 't Liefst boven de put, dan klonk het beter.

En soms, bij mooi vriesweer, als de lucht zo ijl was, dan kon 't wel eens gebeuren, dat er antwoord kwam van andere boerderijen. Tegenwoordig hoor je het haast niet meer.”

„'t Was ook nog lang niet gemakkelijk,” viel Moeder hem in de rede. „Je moest een flinke blaas over je hebben.”

„Kunt U het, Vader?” vroegen de jongens met verlangende ogen.

„Ja, zo'n beetje,” antwoordde Vader en zette voorzichtig de hoorn aan de mond. De kop van het bijna anderhalve meter lange instrument rustte op de grond.

Vader haalde eens diep adem en begon te blazen. Hij zette zijn pet erbij af. Er gebeurde eerst niets. Pas toen de aderen op zijn voorhoofd opzwellen vloeide er een lage, donkere toon door de ruime keuken.

„Nee, jongens, hier in huis is 't niks gedaan; een Midwinterhoorn moet buiten klinken, als het donkert.”

De kinderen stonden al aan de deur. Govert met de kostbare hoorn heel voorzichtig in de armen.

„Vooruit dan maar,” zei Vader goedig en schoot weer in zijn klompen. De jongens liepen al naar de oude put achter het huis.

Behoedzaam legde Govert het uiteinde van de hoorn op de rand en met een steelse blik naar Vader, zette hij de lippen aan het mondstuk.

Hij begon te blazen. Zijn hoofd werd vuurrood. Hij had het gevoel, dat zijn wangen zouden barsten. De tranen sprongen hem in de ogen, maar . . geen geluid.

„Zo moet het toch,” zei Vader. „Je moet blazen, tot het lijkt, of je hoofd ervan zal springen.”

Hendrik-Jan stond van ongeduld te trappelen.

„Nou ikke, nou ikke!” riep hij telkens, maar juist toen Vader hem de hoorn wou geven, klonk er een trage, langgerekte toon door de schemerige avond. Verrast liet Govert het mondstuk even los, om het meteen opnieuw te proberen. Maar hoe hij ook blies, na die ene toon kwam er geen enkele meer. Hendrik-Jan probeerde het ook. Paarsrood werden zijn wangen, maar hij kon het helemaal niet. Mismoedig legde hij de hoorn neer.

„Nou U nog eens, Vader!”

Govert kon er maar niet genoeg van krijgen.

Maar Vader had geen tijd meer: uit de stal klonk het dringend geloei van de koeien, die naar hun avondvoer verlangden en Dika rammelde al met de melkbussen.

Met lome voeten ging Govert naar binnen en terwijl Vader het familiestuk weer op zijn plaats hing, vroeg hij: „Doet U het dan morgen nog eens, in de kerstnacht?”

Vader wachtte even, voor hij ernstig antwoordde: „Ik weet niet, of ik dat kan: dit is een heel bijzondere hoorn en alleen hij, die een zuiver geweten heeft, kan er in de kerstnacht geluid uit krijgen. Dat zei Grootvader immers altijd, hè Moeder?”

Maar Moeder gaf niet dadelijk antwoord; ze keek door het raam, en toen Vader en de jongens naderbij kwamen, schrokken ze even terug: de wei achter het huis stond helemaal blank.

„De beek loopt over! De beek loopt over! Fijn, morgen op het vlotje naar school!” riep Hendrik-Jan en sprong van de ene voet op de andere.

„k Had nog niet eens gezien, dat het al zo erg was,” zei Vader bezorgd.

„Dat moet vanmiddag begonnen zijn. Gelukkig lopen wij niet zo gauw gevaar. De boerderij ligt hoog genoeg, als de dijk het tenminste houden kan.”

Moeder zuchtte alleen maar. „Wat een scha. Onze mooie winterrogge. Maar kom, jullie moet naar bed. Eerst nog ieder een pannekoek en dan naar boven.”

Werktuigelijk at Govert zijn pannekoek. Zijn gedachten dwaalden telkens af naar de Midwinterhoorn.

„Ik wil het leren,” zei hij koppig in zichzelf. „Ik kan het vast wel en dan ook een wijsje net als Vaders Grootvader!”

De volgende morgen zagen de jongens door het raam, dat het klotsende water al vlak achter het tuinhek stond.

Vader en Moeder zwegen bezorgd.

Eindelijk verbrak Vader de stilte: „Vrouw, ik breng de kinderen op het vlot naar school en zal dan meteen wat brood en meel meenemen uit het

rondom zover ze zien konden, strekte zich troosteloos het water uit.

dorp. We konden wel eens ingesloten worden vandaag."

„Ja," knikte Moeder verre van gerust, maar de jongens juichten: „En dan haalt U ons vanmiddag weer, hè Vader?" „En dan is het Kerstvacantie en vanavond, fijn kerstavond!"

„Wij houden toch ook dikke-vretoavond?" riep Hendrik-Jan nog.

„Kerstavond," dacht Goof en toen ineens weer: „de Midwinterhoorn. Vanavond vragen, of hij nog eens mocht oefenen."

Maar meteen trok Hendrik-Jan hem al mee en uitgelaten kloten ze even later rond op het vlot, dat Vader achter uit de schuur had gehaald.

Vader begon met een lange bonestaak te bomen.

Toen ze een klein eindje van huis weggevaren waren, werden de jongens toch ook even stil, want rondom hen, zover ze zien konden, strekte zich troosteloos het water uit. Het golfde en rimpelde gestadig met schuimende koppen, die vuil zagen van strootjes en stukken hout.

Bomen en struiken staken halverwege uit het water omhoog, hier en daar een hek, eenzaam en gehavend . . .

En het weer veranderde onheilspellend. Grote, grijze wolken joegen langs de hemel en opeens striemde een felle hagelbui kletterend op hen neer. Kleumend stonden de jongens naast elkaar, maar ze stoven op, toen Vader plotseling zei: „Ik doe het niet langer. 't Wordt te bar. Wie weet, wat we straks voor noodweer krijgen."

Moeizaam boemde hij het vlot weer op huis aan.

„Hè, waarom nou?" riep Hendrik-Jan en Govert voegde er boos aan toe:

„'t Ging juist zo fijn! En meester zou nog wel voorlezen, de laatste dag voor de kerstvacantie.”

En Hendrik-Jan mopperde verder: „Misschien mochten we ook nog even zien, hoe de kerk versierd wordt voor kerstmis. Maar mis, hoor!” Hij stampvoette.

„Ik wil toch naar school!” Maar hij hield meteen zijn mond, toen Vader even de boom inhaalde en hem waarschuwend aanzag.

Moeder kwam al toehollen.

„Gelukkig, dat jullie thuiskomt!” riep ze al van verre. „Ik had rust noch duur.”

Ze hielp Vader mee het vlot vastleggen aan één van de populieren rondom het huis, die nu al met de voet in het water stond.

Hendrik-Jans boze bui was weer voorbij; hij trok dapper mee, maar Govert slenterde meteen naar huis. Hij keek nog eens over de wijde water-vlakte naar de torenspits in de verte. Daar lag de school naast de kerk. En zo'n laatste dag was juist zo leuk, en dan van middag op het vlot terug naar huis, natuurlijk met de brandende stallantaarn en dan zag je in de verte al zo fijn de verlichte ramen van de keuken.

„Och!” kribbig trok hij zijn schouders op en joeg even achter een kip aan, die bedachtzaam in de modder rondscharrelde.

Hij wachtte niet eens, tot Vader en Moeder binnenkwamen, maar liep de keuken door, liet de deur achter zich openstaan, zodat een windvlaag het vuur grillig opblies . . .

Hij deed, of hij de hoge stapel wafels niet zag, die Dika met een dikke laag poeiersuiker bestrooide. Hij zei zelfs niet eens goeiendag, maar liep de trap op naar zijn kamertje.

Daar bleef hij voor het dakraam staan kijken, de handen in de zakken. „Hè, 't leek wel, of de grijze, kolkende watermassa weer dichterbij gekomen was.

Even schrok hij hevig, want voorbij hun erf dobberde een leeg hondhok . . . De dijk zou toch niet . . . ?

Maar meteen zette hij die gedachte al van zich af.

Wat een mooi doelwit voor Vaders buks!

Die hing boven de oude secretaire in de opkamer. Daar durfden de jongens haast niet eens naar te wijzen.

„Dat 's geen kinderspeelgoed!” zei Vader altijd. Maar als hij nou eens schieten mocht, dat zou reuze zijn. De buks was geladen . . . Hij was al onderweg op zijn kousevoeten.

Gelukkig, er was niemand in de keuken . . .

Ongezien kwam hij met het wapen de deur uit. Vlug sloop hij langs het water tot achter de schuur, maar het hondhok dreef al veel te ver weg. Dan maar op dat hek mikken. Het wapen lag al aan zijn schouder . . . een gedempt schot . . . Maar wat viel daar op een meter of tien voor hem in het water?

„Dat was . . .” ontzet stamelde Govert het uit, „een vogel . . . en „o!” bijna had hij geschreeuwd, want het arme dier sloeg nog met een vleugel, een witte vleugel, net zoals zijn eigen duiven hadden . . .

Maar dat kon toch niet, dat had hij niet bedoeld. Hij voelde een zoute druppel langs zijn mondhoek rollen.

Met starende ogen zag hij de vogel langzaam wegdrijven, toen, met het

hoofd naar de grond, de buks angstig van zich afhoudend, rende hij naar huis. Met bevende vingers hing hij het wapen aan de spijker, toen zuchtte hij eens heel diep en dronk een kom water, want zijn mond voelde akelig droog. Boven zich hoorde hij Moeder op de appelzolder. De anderen waren zeker in de stal. Hij hield het niet langer uit alleen . . .

„Wat zee'j wit ?” zei Dika, toen hij de stal binnenkwam. „Wat heb ie ?”

„Niks,” antwoordde hij nors en boog zich over de hakselmachine.

„Hè-j' ook heuren scheten ?”

Maar toen antwoordde Vader gelukkig : „Dat zullen wel jagers geweest zijn : er zijn zoveel wilde eenden.”

Govert begon haksel te snijden voor het vee. Anders vond hij het altijd fijn in de stal zo om deze tijd in het schemerdonker.

Vader zette ook nu weer de halve schuurdeur open, zodat er een karig namiddaglicht naar binnen viel. In de vage schemering zag hij de koeien, die rustig lagen te herkauwen.

„Boe,” neurde er een, langzaam en tevreden.

Cora, het paard, ritselde in de voerbak en de poes streek kopjes gevend langs zijn benen. Maar dat kon hij nu niet verdragen. Hij duwde het dier weg en draaide vlugger aan de hakselmachine . . .

Hendrik-Jan gooide intussen grote pruiken hooi voor het vee.

— Toen ze weer in de keuken kwamen, stond Moeder angstig bij het raam. Vader keek meteen naar buiten en schudde een paarmaal het hoofd en Govert greep zich met beide handen aan de vensterbank vast, want het water kabbelde niet meer een heel eind buiten het erf van de boerderij, maar het spoelde wild, met vuil-witte schuimranden, om de bessenstruiken vlak bij het huis. Een woeste wind gierde door de bomen en zweepte het water in scherpe rimpels voor zich uit.

„We lopen zo gauw geen gevaar,” zei Vader nog eens. „Zo lang ik me kan herinneren, is het nooit verder gekomen dan de keukendrempel.”

Maar toch ging hij met Dika het vee losmaken en joeg hij de kippen naar de hooizolder.

Toen trok hij zijn oude baggerlaarzen aan en waadde naar het vlot.

De jongens staarden hem na met angstige ogen : als hij nou toch maar niet struikelde.

„Moeder !” riep Govert ineens, want met stille gezichten zagen ze, dat Vader al tot over de knieën door het water ging.

Ze schoven om de tafel. Niemand dacht meer aan het kerstmaal, toen Moeder het ijzeren kistje met geld en papieren uit het oude bureau nam en voor zich op de tafel zette.

Een schaal rijstebrij stond te warmen in de hete as. Dika pofte nog wel een paar appels, maar alleen Hendrik-Jan at ervan.

Vader sloot de luiken ; buiten was het onheilspellend donker geworden. De wind rukte aan de bouten zodat de vensters klapperden.

Een ogenblik bleef Vader in de deurpost staan.

„Heur !” zei Dika inéens „De karkklokke !”

Ze luisterden met ingehouden adem. En ja, als de storm een ogenblik voorbij het huis wegraasde, kwamen er flarden van klokgelui over het water aanbeieren.

„Kerstavond,” fluisterde Moeder. Maar Vaders voorhoofd trok in diepe rimpels.

„De alarmklok,” zei hij alleen.

„De dijk!” riepen de jongens en meteen zagen ze langs Vader, door de deuropening, dat het water steeds dichterbij kwam.

„Het vee!” schreide Dika.

„Jullie naar Goverts kamer!” commandeerde Vader met een bleek gezicht. Met knikkende knieën stormden de jongens Moeder achterna de trap op. Vader en Dika bleven in de stal, waar het vee rusteloos met de kop langs de palen schuurde.

Cora sloeg angstig met de achterbenen tegen het schot. De jonge stier, die nog vast zat, snoof onrustig.

Langs een plank hesen ze de beide varkens op de hooizolder.

Toen bracht Vader een van de twee stallantaarns naar boven.

„Hier mee zwaaien!” riep hij en legde een ogenblik zijn hand op Moeders arm.

„Ze zullen het niet zien,” huilde Hendrik-Jan voor het kleine raampje. Hij rukte het open en zwaaide het licht buiten heen en weer.

Maar meteen blies de wind het uit.

„Kalm blijven!” riep Vader nog eens naar boven. „Ze komen ons natuurlijk halen.”

Maar met bezorgde ogen zag hij, hoe een puts water over de drempel de keuken binnenspoelde. In de stal kermde het vee.

„Een boot!” gilte Govert en met de handen aan de mond schreeuwde hij door de duisternis: „Help! Help! Hierheen!”

Maar de wind verspreidde zijn kreten.

„Als ze ons nu maar horen!” fluisterde Moeder radeloos en Vader riep: „Komen ze? We kunnen het vee niet langer baas!” Hij verzweg, dat hij al tot over de enkels in het water stond.

„Hadden we maar een toeter,” schreide Hendrik-Jan.

„Een toeter? De Midwinterhoorn!” vloog het door Goverts hoofd.

Hij rende naar beneden. Haast had hij gegild, toen hij de keukenvloer overstroomd zag van vuil geel water.

Zijn angst duurde maar een seconde, hij plaste naar de hoorn en rukte hem van de muur. Even stond hij besluiteloos.

Naar boven er mee, of naar de put?

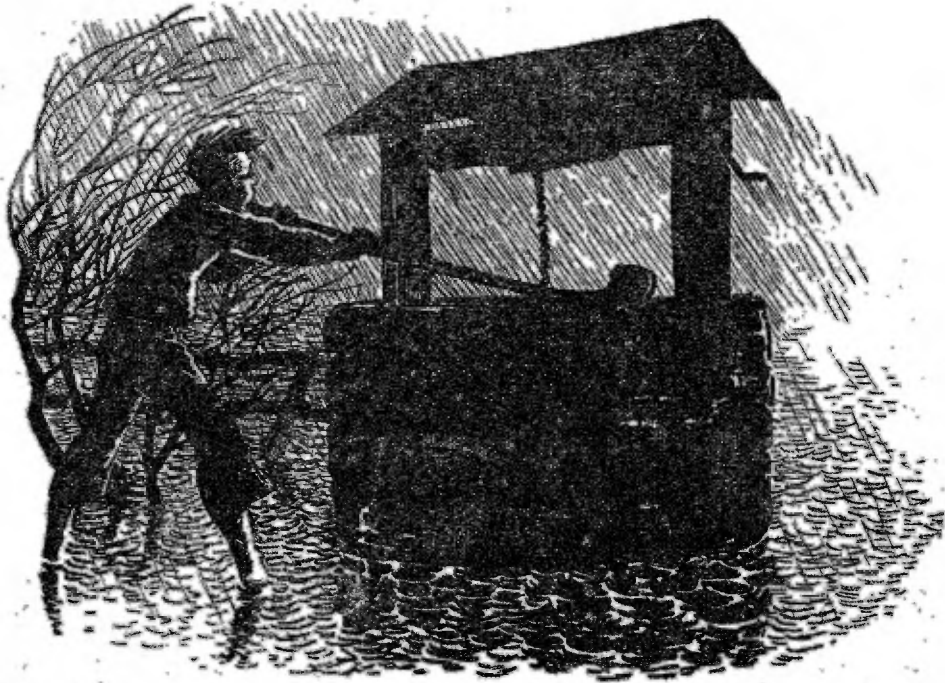
Naar de put wist hij ineens heel zeker, want: „ze moeten ons horen!”

Hij trok de deur open. Een striemende regen sloeg hem tegemoet. Angstig zwiepten de donkere schaduwen van de bomen heen en weer boven het kolkende water.

Hij knarsetandde. De storm rukte en wrong aan de hoorn in zijn armen. Het was niet mogelijk hem een ogenblik stil boven de put te houden. Hij zelf moest zich met een arm aan de rand vastklemmen, om niet omvergegooid te worden. Het krampte in zijn benen door het ijskoude water. Daar zwiepte de kop van de hoorn in de bessenstruiken. Maar het mondstuk had hij nog vast. En daar vlak bij schommelde nog het licht van de reddingsboten. Als hij nu maar blazen kon! Plotseling voelde hij grote zweetdruppels op zijn voorhoofd.

In de kerstnaecht kan alleen hij op de Midwinterhoorn blazen, die een zuiver geweten heeft. . . De hoorn trilde in zijn handen. Hij kreeg een weë smaak in de mond en 't was hem, of er voor zijn ogen een witte duivenvlerk schemerde. . .

Schreide daar iemand? Hoor, dat arme vee! Zijn handpalmen voelden

daar golfde een machtige zware toon boven 't geluid van 't noodweer uit...

warm en klam . . . „Onze lieve Heer,” smeekte ineens zijn stem. Hij wist geen woorden meer, maar in oprecht berouw liepen grote tranen langs zijn wangen.

„Govert! Govert!” 't klonk als een angstkreet.

„Ja, nu hoorde hij duidelijk Moeder schreien. De wind stormde op hem aan en dreigde hem omver te gooiën. Maar nog schommelden daar vlak bij de lichten van de reddingsboten. Toen ineens vóelde hij het mondstuk van de Kersthoorn aan zijn lippen.

„Onze lieve Heer!” had hij nog eens en bliës tot het hem leek, of zijn ogen uit zijn hoofd pulden. . . . Daar golfde een machtige, zware toon boven het gehuil van het noodweer uit. En nog eenmaal . . .

Het was genoeg. Er klonken stemmen en toen Govert uitgeput de kostbare hoorn tegen zich aanklemde, zag hij twee boten naderen, twee brede, platte schuiten, waar ook het vee zeker een plaats in vinden zou.

Toen werd hij in een daarvan gezet bij Vader, Moeder, Hendrik-Jan en Dika. Vader vond geen woorden, maar streefde onbeholpen zijn hand.

Moeder drukte hem tegen zich aan en fluisterde schreiend:

„Wie een zuiver geweten heeft . . . !”

Toen boog Govert diep het hoofd en met bevende lippen antwoordde hij:
„Nee, Moeder, dat had ik niet, want ik heb met Vaders buks vanmiddag een van mijn duiven doodgeschoten . . . Ik had er zo'n vreselijke spijt van . . . Maar toen ik de hoorn aan m'n mond zette, was het, of Onze lieve Heer dat ineens begrepen had . . . en toen . . . kon ik blazen.”

FELIX

Vit het Amerikaans bewerkt door H. Kluit

LANGEN tijd, misschien wel twee honderd jaar geleden, was het Provençaalse dorpje Sur Varne vol leven en beweging, want het was de week vóór Kerstmis, en de blijmoedige bevolking van Provence, in de zuid-oosthoek van Frankrijk, wist beter dan iemand ter wereld dit vreugdevolle feest te vieren.

Iedereen was druk bezig, bedrijvig heen en weer lopend; de een maakte kransen van mirthe en laurier, anderen brachten kerstblokken in huis, waarbij oude toepasselijke liedjes gezongen werden en zo werd alles gereed gemaakt voor den groten feestdag.

Er was geen huis in Sur Varne, dat niet op een of andere wijze sprak van de nadering van den Heiligen Avond, en vooral in het huisje van den schaapherder, Père Michaud, werden grote voorbereidingen getroffen. Deze woning met zijn witgekalkte muren en het dak van moeras-riet, stond aan het einde van het dorp; het was omringd door olijven en moerbeibomen en een wilde jasmijn wond zich om den ingang, terwijl op dezen specialen ochtend rondom aan de lage uitstekende dakranden een rij van heel kleine korenschoven hing, schommelend in de pittige Decemberlucht en glinsterend in de zon als gouden franje. Want Père Michaud was bijtijds op geweest om het kerstmaal voor de vogels, dat geen Provençaalse boer ooit vergeten zou, gereed te maken; en de vogels wisten het, want dozijnen brutale roodborstjes, vlasvinken en lijsters hadden zich reeds in de moerbeibomen verzameld in afwachting van de heerlijke tractatie.

Binnen in het huisje was de goede huisvrouw, Moeder Michaud, met opgestroopte mouwen en opgeschorte rok hard aan 't werk om allerlei smakelijke lekkernijen te bereiden, terwijl in de enorme oven naast de vlamrende haard de omvangrijke kerstkoeken gebakken werden, de vermaarde „pompou” en „fougasse”, waar de kinderen van het oude Provence zoveel van lielden.

Nu en dan als de buitendeur openzwaaide omdat de huisvrouw iets voor haar kokerij moest halen, kon je een zwak bèn bèn uit de schaapskooi horen, waar de kleine Felix Michaud ook al druk in de weer was.

Door de spleten van de verweerde planken kwam het geluid van hevig schuieren van wol en soms een ongeduldig: „Ninette, Ninette, — dom schaap, zal je dan nooit stilstaan?” En dan weer op zachter toon: „Beppo, mijn kleine Beppo, wéét je 't wel? Wéét je 't?” Maar je hoorde geen ander antwoord dan het zwakke bèn bèn van het lammetje. Want Ninette, Beppo's moeder, was een dom oud schaap, en Beppo was een heel jong lammetje en dus kon je ook niet van hen verwachten dat ze wisten welk een grote eer hen plotseling te beurt gevallen was. Ze hadden er geen idee van, dat den vorigen avond Père Michaud aan Felix had verteld, dat zijn Beppo (want Beppo was Felix' eigen lammetje) door de herders gekozen was als „het offerlam” voor de Kerst-avondprocessie met al zijn

feestelijke luister in de grote kerk van het dorp. Straks zal je nog meer over die processie horen, nu wil ik alleen vast zeggen, dat het de grootste eer was die een Provençaals schaap ooit te beurt kon vallen om het „offerlam” te zijn, of de moeder van het offerlam, want die twee gingen altijd samen, en daarom was Felixje dan ook een en al opwinding van trots en vreugde. En daarom ook was hij nu bezig met het schuieren van hun wol, want hij had zich voorgenomen, dat die in den groten nacht als zilver zou glanzen. Hij werkte hard door, schrobde en schuierde en kamde de dikke vachten tot hij ze eindelijk mooi genoeg vond; hij gaf ze nog ieder een handje vers hooi om aan te knabbelen en ging toen het huis binnen. „Wel, mijn jongen,” zei Moeder Michaud, „ben je klaar met je werk?” „Ja, moeder” antwoordde Felix, „en ik zal ze zo iederen dag schuieren tot aan den Heiligen Avond. Zelfs nu al is Ninette melkweit en Beppo glanst als een engeltje. Oh, wat zal ik trots zijn als hij naar het altaar rijdt in zijn kleine kar. En moeder, vindt U hem niet heus veel mooier dan Jean’s lammetje, die demame Nano, in de processie verleden jaar?” „Kom, kom,” zei Moeder, „bemoei je nu maar niet met Jean’s lammetje, en ga liever je crèche afmaken”.

Je moet weten, dat in die dagen in Provence niemand nog ooit van een kerstboom had gehoord; maar in de plaats daarvan had iedere woning een „crèche”; op een tafel in een hoek van het grote woonvertrek, waar ook de stookplaats is, wordt door de kinderen en hun ouders samen Bethlehem heel in ’t klein opgebouwd met huisjes, en met de mensen en dieren, en bovenal met de kribbe, waarin het Christuskind lag. Iedereen deed zijn uiterste best om de crèche zo volledig mogelijk te maken, sommigen bevestigden zelfs kleine engeltjes aan de daken, zodat ze zweefden boven de miniatuur huisjes als witte kapelletjes, en soms trilde een gouden ster, vastgehouden door een gouden draad boven de kribbe in herinnering aan de wondere ster van de drie Koningen.

In de woning der Michauds was de crèche al voor een deel klaar. In de hoek tegenover de haard had Vader een heuveltje gemaakt. Felix had dit met rotssteentjes en graspolletjes bedekt en er groene takjes tussen gestoken voor de bomen, dit moest nu de rotsachtige heuvelkant van Judea voorstellen; en toen begon hij halverwege de helling de kleine huisjes neer te zetten. Deze had hij van hout uitgesneden en met fijn houtsnijwerk versierd, want daarin was hij erg handig. Werkelijk, zulke aardige figuurtjes als hij gesneden had: zulke vreemde mensjes, zulke fijne dieren: ossen, schapen en paarden — waren nog nooit in Sur Varne gezien. Maar ’t figuurtje waarvoor hij zich ’t allermeeft had ingespannen, was dat van het Kerstkind, maar dat mocht niet in de kribbe gelegd worden vóór den Kerstnacht.

Felix bewaarde dit figuurtje in de zak van zijn blouse, zorgvuldig ingepakt in een beetje wol, en al zijn vrije ogenblikken gebruikte hij om te proberen ’t nóg iets mooier te maken. Je moet eigenlijk weten, dat Felix ’t allerliefste maar wilde houtsnijden, ja, één ding waarnaar hij meer verlangde dan naar iets anders, was om als leerling te mogen gaan werken in de werkplaats van Père Videau, den meester-houtsnijder van het dorp, wiens prachtig werk aan de portalen van de grote kerk Felix’ diepe bewondering opwekte. Hij verlangde ook naar beter gereedschap dan het grove mesje dat hij had, maar hij zou dat dan ook vooral goed willen leren gebruiken. Maar Père

Michaud sloeg erg weinig acht op deze wensen van zijn zootje; eens, toen Felix erover had durven beginnen, had hij tamelijk bars geantwoord, dat Felix zich bij het schapen hoeden had te houden, opdat als Père zelf te oud werd, hij de zorg voor de kudde op zich zou kunnen nemen en brood verdienen voor het gezin; want Vader geloofde niet dat men met hout-snijden ooit de grote bruine broden zou kunnen verschaffen, die Moeder elke week in de oven bakte.

Zo was dus Felix genoodzaakt voort te gaan met op de kudde te passen,

Al z'n vrije ogenblikken gebruikte hij om te proberen het nóg iets mooier te maken.

maar wanneer hij een ogenblikje vrij had, gebruikte hij dit om een stukje hout uit te snijden, of om te kerven in een brokje zachte steen.

Terwijl ik je dit alles vertelde, heeft hij de crèche bijna afgemaakt; de huisjes stonden nu allen goed, de dieren groepten om de heilige stal of schenen te knabbelen aan de plekjes mos op den heuvelrug.

„Wel, wel”, zei Père Michaud, die juist binnen kwam, „’t is een best stukje werk dat je daar gemaakt hebt, mijn jongen! ’t Is heus een mooie crèche!” Maar nu riep Moeder hen aan het middagmaal, dat zij heet van het vuur op de grote tafel zette. Toen dit beëindigd was, stond Felix op om op verlangen van zijn vader nog eens in de schaapskooi te gaan kijken naar de kudde en vooral naar kleinen Beppo. Toen hij de zwiepende deur openduwde knipte Ninette, die lui te dommelen lag met haar poten dubbelgevouwen onder haar vacht, met de ogen, en keek slaperig rond, maar Beppo was nergens te zien.

„Ninette”, riep Felix heftig, „wat heb je met mijn Beppo gedaan?” Hierop keek Ninette suftig om zich heen en uitte een verbaasd „bèh”,

want ze had nog niet eerder Beppo gemist, die terwijl zij sliep, het deurtje had weten open te duwen, en er op uit was gegaan, waarheen, dat wist niemand! Felix staarde in wanhoop rond, toen het tot hem doordrong dat zijn lam, het uitverkoren lammetje dat hem zo'n grote eer bezorgd had, weggelopen was!

„Beppo!” riep hij, zo hard hij kon, „Beppo, Beppo!” Maar geen spoor ontdekte hij van het kleine witte vachtje, dat hij dien ochtend zo zorgvuldig had geschuierd en uitgekamd. Een ogenblik stond hij besluiteloos, toen, bedenkend dat als Beppo heus was weggelopen er geen ogenblik verloren mocht gaan, zette hij 't op een lopen dwars over de wei. Hij had geen idee welke richting het ondeugende lammetje uitgedwaald zou zijn, maar hij liep steeds door, ieder ogenblik roepend met een schrille stem: „Beppo!” Nu en dan meende hij iets wits te zien schemeren, maar eens bleek het Mise Fouchard's was te zijn, die hing te drogen op een bessenstruik, en een andere keer was het een grote steen, maar geen Beppo; en steeds liep Felix maar door, helemaal er niet aan denkend dat Beppo's zwakke pootjes hem onmogelijk zo ver zouden hebben kunnen dragen. Reeds had hij de dorpsweien ver achter zich gelaten en hij liep nu langs den rand van het grote moeras. Telkens beschutte hij zijn ogen met zijn hand en spiedde hij ver over het lage land om te zien of misschien Beppo op dezen gevaarlijken drassigen bodem verdwaald kon zijn, maar niets kon hij ontdekken als het wuivend riet en de grote roerdompen, die er door heen waadden op hun lange gele poten. En altijd nog liep hij verder en verder tot hij zich tenslotte moest heendringen door een kreupelbos van wilgentakken.

„Oh,” dacht Felix, „als Beppo eens hierin verdwaald was!” En hoe moe hij ook geworden was, dwong hij zichzelf om voort te gaan, zoekend tussen de bomen en niet voordat hij diep in het bos was doorgedrongen, besepte hij pas dat de schemering gevallen was en dat hij wel heel ver van Sur Varne af moest zijn. Toen begon Felix zich onzeker te voelen. Hij stond stil en keek angstig om zich heen; de donkere bomen van het bos sloten hem aan alle kanten in en hij kon zich onmogelijk herinneren vanuit welke richting hij in het bos gekomen was.

Wel, Felix was een dappere jongen, maar nu beefde hij toch heus, terwijl hij door de groeiende duisternis probeerde heen te zien, want in die dagen verschaften de bossen van Provence nog een schuilplaats aan wilde dieren, zoals beren en wolven. Hij spande zijn oren in, soms meende hij in de verte al den sluipenden gang van een of anderen viervoetigen zwerver te horen, en eens was hij er zeker van: „dat was de diepe huil van een wolf!”

Dat maakte een eind aan zijn onzekerheid. Hij keek vlug om zich heen en de takken van een jong boompje grijpend, slaagde hij erin zich op te zwaaien in een groten kastanjeboom, die dicht bij stond. Daar klemde hij zich, zo stevig als hij maar kon, vast aan de dikke takken, koud, hongerig en óp van moeheid, terwijl zijn hart steeds dieper in zijn schoenen zonk. Inderdaad had hij reden om angstig te zijn, want niet lang nadat hij zijn schuilplaats betrokken had, kwam er werkelijk een magere wolf aan, snuivend en snuffelend, zodat de arme Felix alle hoop om uit den boom te ontsnappen al op wilde geven; maar gelukkig, de wolf zag hem niet, en sloop eindelijk verder door het kreupelhout.

Hoe lang de kleine jongen in zijn gevaarlijke schuilhoek in den kastanje-

boom doorbracht, heeft hij nooit geweten, maar het leek hem een eindeloos langen tijd. Na een poos kwam de maan op en goot een zwak licht door de wirwar van takken, en toen eensklaps vingen Felix' oren, gespannen om elk licht geluid te horen, de echo op van een verwijderd getrappel als van paardenhoeven en tenslotte kon hij twee ruiters onderscheiden, die behoedzaam langs het smalle pad reden.

Hij wist niet wie het waren, maar wel begrijpend, dat alles beter zou zijn dan den helen nacht in een boom te moeten blijven, waar hongerige wolven om hem heen zouden sluipen, wachtte hij tot de eerste ruiter heel dicht bij was, en toen verzamelde hij al zijn moed en riep zachtjes : „Oh, heer, houd stil, bid ik U !” Hierop hield de ruiter, die niemand anders was dan de edele graaf Bernard van Bois Varne plotseling zijn teugels in, en zich omdraaiend, riep hij zijn metgezel toe : „Ho, Brian, hoordet ge iets ?” „Neen, mijn heer” antwoordde Brian, die enige stappen achter hem was, „niets als het stampen van de hoeven van onze paarden”. De graaf keek overal om zich heen, maar kon niets ontdekken en daar hij meende zich in het geluid vergist te hebben, zette hij zijn paard weer aan. Daarop uitte Felix in wanhoop nog een kreet, dit keer harder, en op hetzelfde ogenblik brak een takje waartegen hij met zijn elleboog dawde af, en dit viel neer, de stijgbeugels van den graaf aanrakend, want het paard liep vlak onder den boom waarin Felix verscholen zat.

De graaf hield nu direct zijn paard weer in, en opziend in de takken boven zijn hoofd ontdekte hij opeens Felix ; hij zag zijn blonde haar, nat van dauw en glanzend in het maanlicht en zijn donkere ogen, wijd open van angst. „Hei daar” riep de graaf in stomme verbazing uit. „Wel, op mijn woord, wat zijt ge, jongen of kabouter ?”

Het antwoord was een zachte snik, want Felix was erg moe en erg verkleumd. Hij hield zich krampachtig vast aan de takken en bracht er eindelijk uit : „Als het U belieft heer, ik ben Felix Michaud, en mijn lammetje Beppo, die in de Kerstprocessie moest meedoen, liep vandaag weg, en-en-ik heb hem overal gezocht, ik geloof wel sinds-sinds gisteren !” Hier raakte Felix even in de war, 't scheen hem zo vreselijk lang geleden dat hij op zoek was gegaan naar Beppo. „En ik woon in Sur Varne”. Hierop floot de graaf tussen de tanden. „In Sur Varne” riep hij uit. „Als je de waarheid spreekt mijn kleine man, dan heb je inderdaad een paar flinke benen, die je zo ver gedragen hebben !” En hij keek met verbazing naar Felix' kleine voeten en leren beenkappen, die afhingen van de tak boven zijn hoofd. „Weet ge wel hoe ver Sur Varne van dit bos verwijderd ligt ?”

„Neen heer,” antwoordde Felix, „maar ik denk dat het wel héél ver zal zijn.” „Daarin hebt ge gelijk” zei de graaf, „'t is volle twee mijlen, zeker. Maar wat nu ? Ge kunt niet hier blijven om de prooi te worden van hongerige wolven, mijn kleine blonde nachtuil !”

En daarop richtte graaf Bernard zich behendig op in zijn stijgbeugels, en zijn armen uitstrekkend, greep hij Felix vast en zette hem met een zwaai op den zadelboog vóór hem ; toen, hem wijzend hoe hij zich vast moest houden aan de knop, keerde hij zich naar Brian, zijn schildknaap, die bij dit alles in stille verbazing had toegezien, en het sein gevend tot voortgaan, zette de kleine stoet zich in snellen draf om zo spoedig mogelijk uit het bos te komen.

Intussen stelde graaf Bernard, die heus een zeer goedhartig en edel ridder was, die woonde in een mooi kasteel aan den verderen rand van het bos, Felix gerust; hij sprak hem vriendelijk toe en vertelde hem dat hij en zijn schildknaap juist terugkeerden van een 6-daagse reis en onderweg opgehouden waren tot de avond viel. „En, op mijn woord,” zei graaf Bernard, „Je zult dezen nacht veilig slapen in de burcht van Bois Varne, zonder dat zelfs een muisje je zal doen schrikken; en beter nog, je zult het liefste kleine meisje zien, dat je ogen nog ooit hebben aanschouwd!”

En toen vertelde hij hem van zijn dochtertje Elinor, dat wel graag met Felix zou spelen en hem het kasteel zou laten zien, en hij zei dat ze den volgende dag zouden overleggen hoe hem thuis te brengen naar Sur Varne. En terwijl de graaf zo met hem praatte, draafden zij lustig verder tot ze het bos achter zich lieten en ze het kasteel Bois Varne dicht voor zich zagen oprijzen. De hoge torens blonken en schemerden in het maanlicht en in de poort van de ophaalbrug hing een bakenlicht, -- een mooi bewerkte ijzeren bak, waarin een toorts brandde met een rossige gloed om hun weg te verlichten. Bij den aanblik hiervan zetten de graaf en Brian hun paarden aan en spoedig kletterden de hoeven over de brug en op de grote geplaveide binnenhof. De graaf wierp zijn teugels toe aan een kleinen page, die toesnelde om hem te ontvangen, toen sprong hij uit het zadel en beurde Felix op, hem met een lichte zwaai op den grond zettend. Hij nam den jongen bij de hand en bracht hem in de grote hal van het kasteel.

Felix vond het hier ongelooflijk prachtig. Kerstguirlandes van mirthe hingen langs de muren en een grote stapel vers-gesneden lauriertakken lag op een bank, gereed voor de versiering. Maar wat het meest zijn oog trok, was het mooie houtsnijwerk dat hij overal zag. De banken en tafels waren ermee versierd; de lambrizing van de grote ruimte was rijk bewerkt en bovenaan de open haardstede zag men uit steen gehouwen draken, die hun lange staarten kruidden en hun vleugels uitspreidden, door een netwerk van ingewikkelde versieringen omwonden. Felix was een en al bewondering en zijn ogen namen alles zo intens op, dat ze er pijn van deden.

Al heel spedig kwam een klein meisje binnen rennen, vrolijk lachend. Opspringend in de armen van graaf Bernard, pakte en kustte ze hem op echt Provençaalse manier. Toen viel haar blik op Felix en riep ze: „Oh, Vader, waar hebt U dien aardigen nieuwen page gevonden?”

„Neen, lieveling,” antwoordde de graaf, neerziend op Felix' blonde haar, „'t is geen page, maar een kleine goudvink, die we neergestreken vonden in een kastanjeboom, toen we door het bos reden.” Toen, glimlachend om de verbijstering van Elinor, vertelde hij haar de geschiedenis van den kleinen jongen, en vlug sprong ze op den grond en begroette Felix vriendelijk. Toen, in haar handen klappend van plezier dat ze een nieuw speelkameraadje had gevonden, verklaarde ze dat hij dadelijk mee moest gaan om de Kerstkribbe te zien, die bijna gereed was. Ze trok hem haastig aan de hand mee door de hal, waar haar crèche opgebouwd was op een houten bankje.

De arme kleine jonkvrouw Elinor had geen moeder meer en haar Vader, de graaf, was verscheidene dagen op reis geweest; en hoewel er in het kasteel een heleboel dienaren en dienstvrouwen waren, waagde toch niemand van deze het om de kleine meesteres voor te schrijven hoe ze

iets moest doen, zodat haar kleine „crèche” wel wat vreemd geworden was. „Daar”, zei ze, „wat vind je ervan Felix? Eigenlijk geloof ik dat er iets aan ontbreekt, en toch weet ik niet hoe ik het zou moeten verbeteren.” „Ja,” zei Felix schuchter, „misschien kan ik wel een beetje helpen”. En toen begon hij de kleine huisjes en figuurtjes te verschikken, tot alles veel echter en natuurlijker leek, zoodat jonkvrouw Elinor huppelde van vreugde. Terwijl hij de kleine kribbe plaatste, dacht hij ineens weer aan het figuurtje van het Christuskind, dat in de zak van zijn blouse geborgen was; verlegen nam hij het eruit en wees het aan het kleine meisje, dat verrukt was ermee, en temeer toen hij ook nog een klein houten schaapje en een hondje uit dezelfde zak te voorschijn haalde.

De kleine jonkvrouw Elinor was zo opgewonden blij, dat ze op den graaf toeliep en zijn beide handen pakkend, hem meetrok door de zaal om hem de crèche te vertonen en de fijne, door Felix gesneden figuurtjes te wijzen. „Kijk eens Vader” zei Elinor, „kijk dit eens en dat!” En zij hield het snijwerk op om het door den graaf te laten keuren. Graaf Bernard, die goedig was komen kijken om zijn dochtertje plezier te doen, toonde zich zeer verrast. Hij nam de kleine figuurtjes, die zij hem in de hand gaf op en bekeek ze nauwkeurig, want hij was een goed kenner van dit soort kunstsnijwerk. Hij keek Felix aan en vroeg toen: „Wel, kleine woudvogel, wie heeft je leren houtsnijden?”

„Niemand, heer” stamelde Felix, „al zou ik niets liever willen dan leren van Père Videau, den meester-beeldsnijder, maar Vader zegt, dat ik schaapherder moet worden net als hij.” En hierop rolde er een traan langs Felix' wang, want je weet hoe moe hij was.

„Wel, wel” zei de graaf, „dat is niet zo erg. Ge zijt moe, kleine man, we zullen hier morgen wel verder over praten. Nu is 't hoog tijd dat jullie slapen gaat. Hé daar, Jacques! Kom eens hier en zorg voor dezen kleinen jongen, en maak dat hij een zacht bed en een veren kussen krijgt!”

Den volgenden morgen genoten de kinderen samen van een vrolijk onthijt en daarna nam graaf Bernard Felix apart en vroeg hem allerlei over zijn leven en zijn thuis. Toen, begrijpend hoe angstig de ouders van den knaap zouden zijn, beval hij zijn vertrouwden schildknaap Brian, een paard te zadelen en Felix terug te brengen naar Sur Varne.

Ondertussen smeekte de kleine Elinor of hij niet in het kasteel mocht blijven als haar speekameraadje, en zij was diep teleurgesteld toen zij het paard reeds gezadeld in de binnen-hof zag staan. Ze was dan ook pas tevreden gesteld, toen haar Vader, die zijn dochtertje niet bedroefd kon zien, haar beloofde haar op een keer mee te zullen nemen om Felix in Sur Varne op te zoeken. Toen glimlachte ze weer en neeg bevallig tot afscheid, en op eens trok ze een rood zijden haarlint uit haar donkere haar, bond het om Felix' mouw en riep uit: „Daar, dit lint moet je bewaren, dan ben je mijn kleine ridder!”

Felix kon alleen een verlegen goeden dag stamelen, want in het bijzijn van dit levendige kleine meisje voelde hij zich meer in 't nauw gebracht, dan in zijn angst voor de ergste wolven in het bos.

Een ogenblik later tilde Brian hem in het zadel, en zelf achter hem opspringend, nam hij de teugels en daar gingen zij op weg. Toen ze na een rit van enige uren in Sur Varne kwamen, wees Felix aan Brian den weg naar het kleine huisje van Michaud, en je kunt je wel voorstellen hoe innig blij

Vader en Moeder Michaud waren toen ze de reizigers zagen, want ze waren vreselijk angstig geweest en den helen nacht hadden ze naar hun kleinen jongen gezocht.

Natuurlijk was Felix eerste vraag naar Beppo en er viel een pak van zijn hart, toen hij hoorde dat de kleine spijbelaar, die in werkelijkheid niet ver van 't dorpje was afgedwaald, gevonden was door een van de schaapherders en nu veilig en wel vastgebonden was in de schaapskooi.

Na een goede nachtrust was Felix geheel bekomen van zijn tocht, en den volgenden dag was hij al weer druk in de weer met 't helpen versieren van het „Joel-blok”. En daarna moesten ook Ninette en Beppo nog eens extra geborsteld worden en waren er nog meer prettige laatste voorbereidingen voor den groten feestdag.

Zo kwam dan de Kerstnacht. Het was een mooie heldere sterrennacht en van alle kanten hoorde men de aardige oude Provençaalse kerstliedjes, gezongen door de boeren en door de kinderen op weg naar de grote kerk in het dorp, want daar trok iedereen heen toen het langverwachte uur naderde. Dan begon de plechtige dienst met zang en wierook en de heldere stemmen van het kinderkoor, tot opeens van de hoge kerktoren een vrolijk klokgelui opklonk in den nacht. En eensklaps werd er tussen de opeengepakte kerk-gangers, die het dichtst bij de deur stonden, ruimte gemaakt en binnen traden vier landlieden, die op doedelzak en fluit een typisch oud liedje speelden, dat drie eeuwen geleden was gemaakt door den goeden ouden koning René voor precies zo'n zelfde plechtigheid als nu volgde.

Achter de pijpers liepen tien schaapherders, twee aan twee, gekleed in een lange bruine jas. Deze droegen alle een staf en een brandende kaars, behalve de eerste twee, want een van deze droeg een mandje fruit : meloenen en druiven en peren uit het zonnige Provence, terwijl de andere in beide handen een paar mooie witte duiven droeg met roze oogjes en zacht trillende vleugels.

En daar, achter de schaapherders, kwam — wat denk je ? — Ninette ! Ninette, haar vacht glanzend als sneeuw, een krans van laurier en mirthe om haar nek, en twijgjes hulst achter haar oren, terwijl ze een klein tuig van rood leer droeg, dat scherp afstak tegen het wit van haar wol. En aan dat tuig bevestigd en op wieltjes kwam achter Ninette het aardigste houten karretje dat je je denken kunt. Het was geverfd in vrolijke kleuren. De wieltjes waren versierd met guirlandes, en erin, inelkaar gerold als een klein wit balletje, Beppo ! Een rood zijden lint was om zijn nek gebonden in een grote strik en in de lussen ervan stak een takje hulst. Beppo lag stil, om zich heen kijkend met een blik van verbazing en niet-begrijpen. Achter zijn karretje kwamen weer tien schaapherders met staf en kaars en daarachter een hele stoet landvolk en kinderen (waaronder Felix), die allen brandende kaarsen droegen en allen straalden van vreugde, want dit was de processie van het offerlam, en het werd door ieder als een grote eer en een voorrecht beschouwd om in de stoet te mogen meelopen. En vooral de schaapherders hielden zoveel van deze mooie oude plechtigheid, welke door de eeuwen door bewaard was gebleven in herinnering aan den tijd, lang geleden toen het Christus kind lag in de kribbe van Bethlehem, en de schaapherders van Judea Hem gingen zoeken om Hem te aanbidden, en Hem vruchten en lammetjes brachten als geschenk.

En zo trok de processie langzaam de hele kerk door, de pijpers speelden

en Ninette liep ernstig mee, alleen nu en dan even ophoudend om haar neus te steken tussen Père Michaud en zijn metgezel in, die voor haar uitgingen. Ninette gedroeg zich alsof zij haar hele leven lang gewend was geweest aan kerk-plaveisel; en wat betreft Beppo, die bewoog zich slechts één keer en riep toen zachtjes „Baa”, terwijl ze probeerde om uit de knoop te raken en op te staan; maar juist op dat ogenblik gaf het grappige kleine wagentje een rukje dat zijn onvaste pootjes deed schokken, en daar viel hij weer terug en bleef den verderen tijd rustig liggen.

Na de dienst speelden de pijpers weer het oude wijsje van koning René, en de processie: schaapherders, Ninette, Beppo, boeren en al gingen weer voort, nu door de zijgang naar de grote openstaande deuren. Het duurde enigen tijd voor de laatsten van de stoet de deur hadden bereikt, want het gedrang was groot; maar eindelijk was toch Felix, die met de kinderen in de achterste groep had meegelopen ook bij den uitgang gekomen en stond hij buiten in den sterren-nacht.

Hij stond een ogenblik stil, glimlachend en omhoog ziend terwijl hij nog geheel vervuld was van het heerlijke gebeuren in de kerk, toen hij opeens iemand aan zijn mouw voelde trekken en zich omdraaiend, keek hij in de tintelende ogen van de kleine Jonkvrouw Elinor.

pakte en knuffelde hij hem...

Zij lachte vrolijk toen ze zijn verbazing zag en riep uit: „Oh, ik smeekte Vader, om mij hierheen mee te nemen, dezen Heiligen Avond. En hij beloofde het! Ik reed op mijn kleine witte paardje naast zijn grote bruine paard den helen weg. En ik heb de processie gezien, en Beppo met mijn rode lint om zijn nek.” Hier moest ze haar opgewonden vreugde weer even uiten. „En, oh Felix, mijn Vader heeft jouw Vader gesproken, en het komt alles in orde! Je zult een beroemd beeldsnijder worden bij Père Videau, zoals je zo graag wilde (de kleine jonkvrouw Elinor had onbeperkt vertrouwen in Felix talenten); „en, Felix” voegde ze eraan toe, „ik geloof dat het 't kleine Kerstkind van jouw crèche was, dat geholpen heeft!” Daarop sprong ze met een vrolijke lach op haar vader toe, graaf Bernard, die verder op het pad voor de kerk op haar stond te wachten.

Een poosje, nadat ze was weggegaan, bewoog Felix zich niet, maar stond als in een droom bevangen. Weldra echter schrok hij op door een luid blaten vlak naast hem, en opkijkend, zag hij dat Ninette, nog mooi bekranst, Beppo in het karretje achter zich aan trekkend, weggelopen was van Vader Michaud en naar hem toegekomen was.

Toen, met een plotselinge beweging, bukte hij, en Beppo in zijn arm nemend, pakte en knuffelde hij hem tot de arme Beppo verwonderd blaatte en het bijna benauwd kreeg. Maar Felix knuffelde hem nog steviger en fluisterde steeds maar: „Dank je Beppo! Dank je!” Want vaag besefte hij dat deze kleine spijbelaar toch enigszins de oorzaak was van de vervulling van zijn hartewens, en dat was genoeg Kerstvreugde voor een heel jaar. En de kleine jonkvrouw Elinor kreeg gelijk ook. Jaren later, toen Felix tot een man was opgegroeid, werd hij werkelijk „een beroemd beeldsnijder” zoals ze voorspeld had.

Zijn eersten leermeester, Père Videau, ver overtreffend, reisde hij veel en werkte hij in grote steden, maar nooit, zijn hele leven lang vergat hij dien Kerstnacht in het kleine dorpje Sur Varne.

Zij, die hem het best kenden, zeiden dat tot zijn dierbaarste schatten, die hij altijd bewaarde, een mooi bewerkt houten doosje behoorde en daarin was een stukje vershoten rood lint. Terwijl wat betreft Beppo — wel, als je nog eens ooit op een goeden dag in de mooie streek van Provence komt, dan zal je misschien een mooie oude cathedraal bezoeken in de oude stad Arles; als je dat doet, let dan goed op het figuurtje van het lammetje, dat in witte steen is uitgehouwen boven het grote portaal. Bekijk 't dan goed, zei ik al, want Felix, die het beeldhouwde, zou je verteld hebben, dat toen hij dit deed, hij den helen tijd gedacht had aan zijn kleine lievelingslam Beppo.

Het Nieuwe Verbond

De sneeuw lag op de velden,
Het was een vreemd begin,
Niets was er voor het Kindje klaar
't Lag in een houten kribje maar,
Met slechts wat hooi er in.

De sneeuw lag op de velden
De sneeuw lag op het woud.
De Moeder keek naar 't kleine Kind
En buiten floot de winterwind,
't Was bitter bitter koud.

De sneeuw lag op de velden,
Een dikke, witte vacht.
De herders hoorden een gerucht
Zij zagen Eng'len in de lucht,
Een lichtschijn in den nacht.

De sneeuw lag op de velden,
De sneeuw lag op de grond.
Beklaagt niet meer uw duister lot
In dezen donk'ren nacht sloot God,
Met ons een Nieuw Verbond.

EEN KERSTFEEST

door A. Hamaker-Willink

„**E**ER ik toch zo'n lam vak koos,” zei Peter grimmig, terwijl hij de kaarsjes in de houder stak.

„Nou,” gaf Let hartgrondig toe, „'t is het naaste werk van de hele wereld.” En zelfs Lieske zette mee in: „Bah, dokter, wat is daar nou aan!”

„Net als je 't zelf eens fijn kan hebben,” begon Peter weer, „dan gaat de bel en of je maar gauw wil komen!”

„Nou!” riepen Let en Lieske tegelijk en ze trokken ook tegelijk aan een wat scheef hangend slingertje in de Kerstboom. Ze trokken ieder juist aan de andere kant, zo driftig, dat het glanzende snoertje in tweeën ging.

„Hè, suffert!” riep Peter kwaad.

„Doe niet zo wild,” zei Let tegen Lieske, maar Lieske schreeuwde verontwaardigd, dat het gemeen was, want ze deden het allebei. Let net zo goed. Toen kwam Moeder tussen beiden en vroeg voorzichtig of ze eigenlijk wel in de juiste stemming waren om de Kerstboom klaar te maken. Eerst gaven ze geen van drieën antwoord. Moeder vroeg zo dikwijls van die dingen, waar je niet veel op zeggen kon.

„Ons Kerstfeest is nou toch al mislukt,” pruttelde Let en Peter vroeg of Moeder het dan niet lam vond, dat Vader weer weggeroepen was, net nu ze zo fijn Kerstmis zouden vieren.

„Natuurlijk,” zei Moeder, „het is voor mij net zo goed een teleurstelling, maar je moet bedenken, dat een mens, die om den dokter roept, in nood zit en helemaal geen Kerstfeest viert. Wij kunnen Vader straks weer gezellig ontvangen. We zullen de lichtjes vast aan steken en zorgen, dat het warm en prettig is in de kamer. We zullen hem opwachten met de thee”

„En met het lekkers,” vulde Lieske aan.

„En met het Kerstverhaal natuurlijk,” zei Let.

„Juist,” zei Moeder, „ons Kerstfeest wordt dus alleen maar uitgesteld, maar iemand die pijn heeft, of in angst zit, of verdrietig is, die viert niet veel, zelfs al zou daar een Kerstboom met honderd lichtjes zijn.”

„Nou ja,” zei Peter en dat zei hij altijd als hij niets beters wist, „nou ja,” en hij schopte zachtjes, maar toch nog hoos, tegen de Kerstboom. De Kerstboom schudde en trilde een beetje en een Kerstklokje tinkelde even met een fijn zilver geluidje.

„Je hebt zelf gezegd, Peter,” ging Moeder door, „dat je zo'n Kerstfeest als je verleden jaar bij Ferdinand mee maakte, verschrikkelijk vond en Ferdinand's Vader was toch wel thuis.”

„Nou ja,” riep Peter, „maar Moeder, dat was geen Kerstfeest. Daar was wel een reuze boom met cadeautjes, maar verder hebben ze de hele avond gesjoelbakt en lawaai gemaakt. En Ferdinand's Moeder zat te lezen en toen moest z'n Vader maar voor zich zelf een kopje thee in schenken.”

„Nou juist,” zei Moeder, „'t zat hem dus heus niet alleen in de boom, want

die was er en Ferdinand's Vader was er ook, maar 't was de stemming, die niet van Kerstmis was. Als Vader straks thuis komt, dan vindt hij een kleine boom, niet eens met cadeautjes, maar met een boel gezelligheid."

„En ik schenk thee voor hem in," riep Let blij.

„En ik geef van de Kerstkrans, hé Moeder?" zei Lieske, terwijl ze met een voorzichtig vingertje over de rode vruchtjes wreef.

Toen schoven ze de stoelen om het warme kachelkje en zelfs Peter kwam weer helemaal in z'n hùn, toen Moeder voorstelde, of hij dan straks de kaarsen van de Kerstboom wilde aansteken.

Zo werd het Kerstfeest toch weer goed.

Maar toen werd er gebeld.

„O jakkes, nóg een boodschap om Vader," kermde Peter dadelijk weer in de put. Maar 't was geen boodschap voor Vader.

't Was maar een boodschap voor Moeder.

De wijkzuster kwam binnen, druipend van de regen en door en door koud. „Mens-lief," riep Moeder, „kom gauw binnen en warm je eens lekker bij het vuur. Let, gauw thee en Lieske, je krans . . .", maar de zuster wuifde afwerend met haar hand.

„Ik heb helemaal geen tijd, want ik kom met een boodschap van dokter," en toen vertelde ze, dat Vader haar gestuurd had om hulp te halen.

De kinderen keken elkaar met wijd open ogen van schrik aan. Moest Moeder nu ook mee? Dat zou toch te erg zijn!

Maar zo erg was het niet. De zuster kwam alleen om wat kleertjes vragen, want in een klein huisje, achter op de hei, was een kindje geboren en er was geen wiegje, geen stuk kleren, geen luiër in huis.

„Wat vreselijk," zei Moeder.

„Schandelijk!" viel Peter uit.

„Had die Moeder daar dan niet voor moeten zorgen?" vroeg Let bijna boos. Ze stonden allemaal recht op en warm van verontwaardiging om de zuster heen.

Die zag er zo koud en klein uit en terwijl ze huiverend een paar stappen naar het vuur deed, zei ze: „'t Is zo'n triest geval. Het tiende kind geboren, de man in dienst en de Moeder heeft alle, alle moed verloren."

„Stel je voor, zo'n klein kindje als ons Arendje!" kraaide Lieske er schel tussen door. Maar toen ze dat gezegd had, dachten ze allemaal even in vertedering aan „ons Arendje", het kleine broertje, dat daar boven goed verzorgd, veilig en warm in z'n wiegje te slapen lag en dat brak alle boosheid in stukken.

„Net zo'n kindje?" vroeg Let verschrikt.

„Ja," knikte de zuster, „net zo een, alleen . . . niemand is er blij mee."

„O," kreunde Moeder, „dat is te erg," en in twee stappen was ze bij de deur en ze holde de trap op. En ze was in een ommzeien weer terug met een arm vol kleertjes en doeken.

„Kunt U dat allemaal missen?" vroeg de zuster dankbaar, terwijl ze de hete thee slurpte, die Let haar ingeschonken had.

„Dat móét," zei Moeder, „maar ik weet nog niets te bedenken, om als wieg te gebruiken."

„O, dat komt straks wel," zei de zuster, terwijl ze de kleertjes in haar tas stopte, „al was het maar een oude mand of kist of zo." En toen ging ze gauw weer op de fiets door de regen en door de kou naar het kleine huis

op de hei. En de anderen begonnen aan hun Kerstfeest.

Ja, ze begonnen aan hun Kerstfeest.

Peter stak de kaarsen aan. Hij had nog nooit zulk moeilijk en gewichtig werk gedaan, maar het ging best. Let hielp Moeder met de thee-schenkerij en Lieske kon bijna niet wachten tot Moeder de Kerstkrans had aangesneden, want dan mocht ze presenteren. Het kacheltje snorde en de lichtjes verspreidden een zachte en warme glans in de kamer.

Later zongen ze de vele Kerstliedjes, die ze kenden en het kleine klokje boven in de boom klingelde met een fijn en hoog geluidje mee, heel zachtjes. Toen begon Moeder het Kerstverhaal te vertellen. De kinderen kenden het oude verhaal eigenlijk woord voor woord en toch bleef het altijd nieuw en ze luisterden met gespannen aandacht naar alles wat daar gebeurd was, eeuwen en eeuwen geleden in dat verre land. Hoe de oude Jozef met z'n jonge vrouw Maria ronddoelde in de nacht en zo bitter verlegen was om onderdak. Maar iedere herberg was bezet en Maria was zo moe en verlangde zo hevig om te kunnen rusten. Toen, eindelijk was daar een herbergier, die meelij had en vroeg of ze wellicht in de stal bij de dieren wilden overnachten. Dat wilden Jozef en Maria maar al te graag en Jozef spreidde in de stal een bed van stro voor zijn vrouw, die toen eindelijk rusten kon. En het was daar zo heerlijk warm en zo weldadig rustig in de stal bij de dieren. En toen is daar het wonder geschied en een kind geboren.

In de stal.

En ze hadden geen bed of wiegje voor het kindeke, maar ze wonden het in doeken en legden het in het warme hooi in een ruwe kribbe en ze dankten God voor de genade, die hun gewerd.

En toen kwamen de herders van het veld. Ze hadden de ster zien blinken en ze hadden de engel horen spreken, die zeide : „Vreest niet, want ik zeg U : — Daar is een Kind geboren in een stal te Bethlehem en Jezus is Zijn naam.“ En ze kwamen in de stal en zagen daar het Kindeke in de kribbe, precies zoals de engel het gezegd had. En het licht van Jezus straalde hoog boven de wereld.

Zo was dat verhaal van dat kleine Kindje, geboren in een stal. Net zo'n kindje als hun Arendje was, die daar zo heerlijk verzorgd in z'n wiegje lag en waar ze allemaal zo heel veel van hielden.

Net zo'n kindje als dat stumpertje, dat daar geboren was in een hutje op de hei, waar niemand nog blij mee was en waar niemand voor gezorgd had. Een kindje, geboren op Kerstavond, op een donkere avond zonder sterren en er kwamen ook geen herders om het te begroeten

Maar er was wel een dokter, die zich over zijn Moeder boog en die trachtte haar moed in te spreken. En er was een zuster, die door de regen en de kou fietste met een tas vol kleine kleertjes.

En er was meer.

Er waren een Moeder en een paar kinderen, die geen vrede hadden met hun mooie Kerstfeest. Alles was mooi en gaaf, maar toch ging het niet.

Nee, zo ging het niet.

En ze schoven de stoelen aan kant en gingen aan het werk.

Peter sleepte van de zolder een oude kist. Die kon best opgelapt. Hij haalde de fles groene bijts, die hij zo zuinig voor z'n konijnenhok bewaard had, en maakte de kist mooi helder groen. De zusjes naaiden een bekleedsel

„Voorwaardelijk” heeft er op haar vorige rapport gestaan. Hebben vader en moeder dat toen wel goed begrepen? Zij staan met hun zorgen en werken zover van de schoolingen af, dat voelt ze best. En ze is immers overgegaan toen. Nee, vader en moeder verwachten dit zeker niet.

Na de Kerstvacantie zal ze teruggaan naar de vijfde klas. Ze groeit de laatste tijd uit al haar kleren, en daar in de vijfde zitten nog zulke kleintjes. Ze zal groot worden, net als vader. „En met net zulke flinke handen aan het lijf,” heeft ze laatst moeder horen zeggen tegen de boerinne. Moeder was toen trots op haar. Zal moeder nu nog ooit trots op haar kunnen zijn?

Op een avond niet lang geleden is vaders boer gekomen. Met Mei trouwt Jikke, de oudste dochter van den boer en dan zal er dus één minder zijn op de boerenplaats. Of moeder na Mei 's morgens en 's avonds kan komen melken en bussen boenen heeft de boer gevraagd. Vader en moeder hebben elkaar eens aangekeken en ze hebben eerst niet recht kunnen besluiten. Toen heeft moeder de punt er afgebeten. Nee boer, dat zal wel niet kunnen. Wie zou er zolang op de kleine pop moeten passen? Ik heb er anders wel zin in, 't zou een mooie instrooiing zijn in de huishouding, als ik er wat bij verdiende. De magen van de kinderen worden elk jaar groter. En het meel en de rijst zijn allebei weer een cent duurder geworden, dat is haar straks niet ontgaan bij oude Wijke.

Wat zullen vader en moeder zeggen?

De bui is nu op het ergst. Hij spaart niets. Voorover lopen helpt niet meer, de hagelstenen kunnen de onbedekte gezichten wel vinden. Zij striemen door de kousen heen en ook dat doet erg pijn. Anke voelt het ineens, op hetzelfde ogenblik, dat Jelle een harde schreeuw geeft. „Anke!” Hij kan het niet meer uithouden, o, o, zijn hoofd gaat stuk, er zit vast geen vel meer op.

Anke draait zich snel om. Och, daar staat Jelle, wel tien meter achter haar, midden in storm en hagel, met de handjes voor z'n gezicht. Een arm, verlaten klein kereltje, dat geen raad meer weet. Och, och, daar heeft ze Jelle helemaal vergeten in het noodweer. Ze heeft alleen maar aan het ongelukkige rapport gedacht, hoe is het mogelijk.

In een sprong is ze bij hem. Ze trekt hem mee achter het hek van een weiland. 't Is een open hek en 't geeft niet veel beschutting. Maar ze hurkt er achter neer met de rug er tegen en trekt Jelle tegen zich aan. Ze maakt haar mantel los en stopt zijn hoofdje er onder. Zo, nu kan de hagel hem geen pijn meer doen. De bui raast over hen heen. Vreemd, nu schijnt ineens het verdriet van straks ver weg te gaan. Nu het kleine broertje veilig en o zo gelukkig, omdat Anke hem helpen wil, zich tegen haar aandrukt, nu komt er zo'n warm gevoel in Anke. Er schiet haar een versje te binnen, dat ze hebben geleerd net toen Jelle op school kwam. Ze zou het nu wel willen zingen.

Moet ge mee naar schole,
Dwars door weer en wind,
Kom dan stil gescholen
Onder dien mantel, kind.
Broederke mijn
Laat mij uw moederke zijn.*)

*) Klein Moederke — René de Clercq.

Ze waren zo druk bezig, dat niemand merkte hoe laat het was, veel later dan op gewone Kerstavonden. En ze waren zo ijverig bezig, dat niemand voelde hoe moe hij was.

En toen kwam Vader thuis.

Maar ze zagen hem nauwelijks, want ze liepen allemaal heen en weer en werkten. Vader kroop huiverig in een van de bij elkaar geschoven stoelen en warmde zich een beetje aan het vuur. Hij keek naar de rommel op de vloer en stapte toen over de spullen naar de theetafel, waar hij zich zelf een kopje thee inschonk. De thee was niet zo héél warm meer en hij vergat van de kerstkrans te nemen

Andere jaren had hij wel anders Kerstmis gevierd. Toen straalde de boom en gezang klonk door de kamers. Nu waren de kaarsjes uitgebrand, geen lovertje glansde, geen sterretje blonk

Was hij teleurgesteld over die thuiskomst, die hij zich zo heel anders had voorgesteld ?

Was zó Kerstmis ?

Vermoeid hing hij achterover in z'n stoel, z'n voeten ver naar voren gestrekt om ze een beetje te warmen aan de kachel. Maar hij zag er innig voldaan uit.

Ja, zó was Kerstmis, want er straalde wel geen Kerstlicht van de kaarsen dit keer, maar het brandde in hun aller harten en gaf hun wonderlijke Kerstfeest glans en gloed !

De Kerstboom

Het groene boompje staat er weer
Net als verleden jaar.
En op de takken ligt een waas
Van ragfijn eng'lenhaar.

De grote zilveren schitterster
Prijkt boven in de top.
De gouden bal daar aan die tak
Vangt flinkerlichtjes op.

Die mooie noot heb ik verguld,
Ik vond hem in de tuin.
Het engeltje, met vleugeltjes,
Blaast hij op de hazuin.

Op de piano in den hoek
Staat de muziek al klaar
Straks zingen wij met Moeder weer
Net als verleden jaar.

D. A. Cr.-S.

Herre's vergissing

door Mien Labberton

MET de handen in zijn zakken liep Herre Venma fluitend lang de straat. Maar wie hem goed kende, zou aan zijn gezicht wel gezien hebben, dat het geen fluiten van vrolijkheid was, en de handen in zijn zakken zaten daar ineengeklemd tot vuisten. En al deed hij nog zo'n moeite een onverschillig branie-gezicht te zetten — het lukte hem maar half. Zijn lippen lagen stijf op elkander en tussen zijn ogen trok een zure rimpel. Herre was kwaad. Hij liep op de buitenweg, die van het zwembad weer naar de stad leidde. En opeens werd hij nog nijdiger dan hij al was, omdat hij nu óók nog lopen moest. Zijn fiets kapot, en van Vader geen toestemming om hem te laten maken vóór de volgende week. En 't was nu Woensdag. Nog wel een zes of zeven dagen lopen in plaats van fietsen. Omdat die stomme fiets d'r niet tegen kon, dat je 'm tegen een boom kwakte. Alles was ook even heroerd tegenwoordig, Moeder aldoor met een lang gezicht, omdat oom Douwe gesneuveld was, nou ja, dat was natuurlijk ook ellendig, maar wat kon je d'r aan doen? En Vader maar voortdurend zaniken over zuinigheid en over zijn verkeerde driftigheid — je moest zeker maar zo'n lauwoet jongetje wezen, dat alles over z'n kant liet gaan . . .

Herre Venma mocht wezen wie hij was : een lastige, driftige, eigenwijze en koppige jongen, met nog buien van onbuigzame trots bovendien — hij had ook wel wat goeds : hij was eerlijk. Toen zijn gedachten dat zeiden, dat Vader zanikte, toen was er meteen een andere gedachte in zijn hoofd en die zei : nee-nee, ho mannetje, nou ga je te ver, als Vader wat zegt over je drift en het vele dat je daardoor kapot maakt, dan heeft hij groot gelijk en dat weet je best. Zeker, zo was het. Hij wist het best. 't Was alleen maar zo vervelend,

... werd hij nog nijdiger dan hij al was . . .

het telkens weer te moeten horen. „En 't is zeker niet vervelend het telkens weer te moeten zèggen, Herre ?” 't Was net of hij deze woorden tot zich hoorde spreken met Vaders stem. Nou ja, natuurlijk had Vader gelijk en dat met de fiets was eigenlijk niets meer dan zijn verdiende loon. Die fiets had heus niet stuk hoeven te wezen. Maar het andere, dat van het zwemmen, dat blééf. En dat was heel wat erger. Hij had de wedstrijd verloren. En Herre Venma wou niet verliezen. Hij wou winnen. Als hij ook maar een ogenblik gedacht had te zullen verliezen, had hij veel liever niet meegedaan. En nou had Jute gewonnen. Jute Brandt, zijn beste vriend. Was het maar een ander geweest, een vreemde ! Want nou kon hij Jute niet meer uitstaan. Natuurlijk niet.

Herre floot al lang niet meer. De gedachten gingen in een vaartje door zijn hoofd. Hij trok de handen uit zijn zakken en had even het gevoel, dat hij iets of iemand sláán wou. Verlóren had hij. Bah. Hij was een snertjog geweest, een vent van niks, die nog niet eens een zwemwedstrijd kon winnen. En alle Venma's waren toch altijd van die echte flinke kerels, die wónnen als ze 's winters meededen aan de hardrijderijen op het ijs. Op het ijs ! Opeens maakten zijn gedachten een verre sprong, van de zomer naar de winter. Ach wat, dat onnozele zwemmen, wat was daar eigenlijk aan ? Friezen waren geen meesters in het zwemmen. Dat kon immers iedereen ? Maar meesters in het hardrijden, meesters op de schaats, dát waren ze. En dat zou hij, Herre, al die tamme zwemjongetjes van de winter wel eens laten zien. Er kwam natuurlijk ook hiér wel ijs, al was het hier geen Friesland, en dan zou er van school ook wel weer een wedstrijd georganiseerd worden, en dan was er maar één eerste-prijswinnaar, dat stond als een paal boven water. Dan zou hij die brandie van een Juut wel eens eventjes flink schaakmat zetten !

Herre's gezicht klaarde op. Hij zag in de verte de overwinning voor zich, die zijn geschonden eergevoel weer fier rechtop zetten zou. Hij zag niets van de rozen die in de tuinen stonden te kleuren en te geuren, hij hoorde niets van het gezang van een merel, die hoog op een sparretak van het parkje zat en aan de zomer zijn hulde en vreugde betuigde. Voor Herre was het geen zomer, maar winter. Zijn ogen zagen een lange ijsbaan, jongens in wollen truien, heren aan een tafeltje, waar je je nummer moest halen. De vlaggen wapperen. Langs de touwen staan de kijkers en ze roepen : „Hallo Herre ! Herre Venma wint ! Hup Herre, hou je taai !” Het klinkt als muziek in Herre's oren. Nou, taai zal hij zich wel houden, reken maar. Als kleine jongen van zes was hij al een kraan op de schaats ! Dat weten ze hier niet, dat weet Jute ook niet, maar hij zal het ervaren. En dan kan hij zijn brandie intomen.

Weer is het de éérlijke Herre, die zich hier even verzet. Zoals een paard opsteigert tegen iets dat hem hindert. Had Juut brandie gehad ? Eigenlijk niet. Hij was met een blij gezicht op Herre toe komen lopen. Maar Herre had hem de rug toegedraaid. En het verbaasde gezicht van Juut had hij met die rug niet kunnen zien.

Herre begon hoe langer hoe harder te lopen. Niet omdat hij naar huis verlangde. O nee. Er was niets leuks aan, thuis te komen en te moeten zeggen : „Ik heb niet gewonnen. Nog geen derde prijs. En Juut heeft de eerste.” Maar het was alsof hij wel hard lopen móest, alsof iets hem achtervolgde dat hem voortjoeg, iets dat hem klopte in het bloed en in

de keel, iets dat ook de dagen en de maanden wel voortjagen wou, sneller, sneller, tot de zomer voorbij zou zijn en de herfst, en de winter zijn intree zou doen met vorst en ijs. Dan was het *zijn* beurt!

„Hallo zeg!” Een fiets haalde hem in. Een jongenshand kwam op zijn schouder, Juut's hand.

„Waarom dee-jij zo gek daareven?”

Een gloeiend rood kroop over Herre's gezicht. Er kwamen sterretjes voor zijn ogen. De ander merkte het niet.

„Wil je soms steppen?” vroeg Juut.

Herre's vuist trof met een stomp den ander in de rug. „Schiet op!” snauwde hij woedend. „Met je mooie praatjes! Ik weet nou wat ik aan je heb. Je hebt stiekem geoeffend om 't van me te winnen. Gemene gluiperd! La-me los!”

Nu zag Herre de grote, gróte verbazing, die in Jute's ogen kwam. Maar hij wou ze niet zien. Hij rukte met z'n schouder en sloeg met haastige stappen een zijstraat in.

„Stik maar!” riep hij nog achterom.

In de maanden die kwamen en gingen, was er één ding nooit weg uit Herre's gedachten. Eén ding, dat als een langzaam-invretend gif hem hoe langer hoe feller vervulde. Niemand begreep den jongen. Zijn moeder keek vaak met grote bezorgdheid naar hem: de uitdrukking van zijn ogen deed haar pijn. Zijn vader probeerde soms met hem te praten: „Wat heb je toch, kerel? Je kunt me alles zeggen. Ook als er wat verkeerd zou zijn. Het is niet in orde met je.” Maar dan haalde Herre zijn schouders op. „Wat zeur je toch? Ik heb niets.” Zelfs zijn onderwijzer keek vaak bevreemd naar hem, en naar zijn werk. Dat was zo goed niet meer als het geweest was. „Moet je Kerstrapport achteruit wijzen, Herre? Heb je geen eergevoel meer?” Herre gaf geen antwoord, maar van binnen lachte er iets in hem. Geen eergevoel meer? Ze moesten het maar eens weten, hoe hij juist alles en alles inspande, juist voor dat eergevoel! Hoe hij elke cent van zijn weegeld in de laatste maanden opgespaard had en zelfs op de Woensdag- en Zaterdagmiddagen nog wat had zoeken te verdienen door zijn houtzaagpuzzles te verkopen in de stad. Geen wonder dat hij zijn lessen minder kende, als er een reden was waarom je aldoor zagen moest! Maar binnenkort zouden ze wel anders praten, Vader en Moeder en Meester, het begon al te vriezen, de nieuwe Friese schaatsen die hij voor zijn geld had gekocht, lagen al verborgen in zijn kast, als het ijs op de sloten maar éven hield ging hij oefenen, oefenen, oefenen, morgen, middag en avond, elke minuut die maar kon, en dan, over enkele weken: Herre Venma, 1e prijs! De schande uitgewist, de eer hersteld!

Vaak voelde hij zich eenzaam. Het was zo vreemd, geen vriend meer te hebben, geen kameraad, die je lief en leed kende en met je deelde. Maar ook dát schoof hij op zij. Er was maar één ding meer, dat er op aan kwam: winnen bij de wedstrijd in hardrijden, die stellig komen zou.

Toen hij op een morgen, kort voor de kerstvacantie bij school kwam, stond een groep jongens druk te praten. Er hing een groot biljet tegen de muur. Herre's adem stokte. Daar was het! Hij zag het woord al: Hardrijderij voor de jongens van 12—14 jaar, Donderdagmiddag 2 uur, grote

baan. Hij keek er even naar, alsof het hem niet zo erg aan ging. „Doe jij mee, Herre?” vroeg Wout ten Dam. Hij haalde z'n schouders op. „'k Weet nog niet. Misschien wel.” Maar zijn hart gloeide en bonsde in zijn borst. Hij zag Jute Brandt aankomen, draaide zich om en liep de school in.

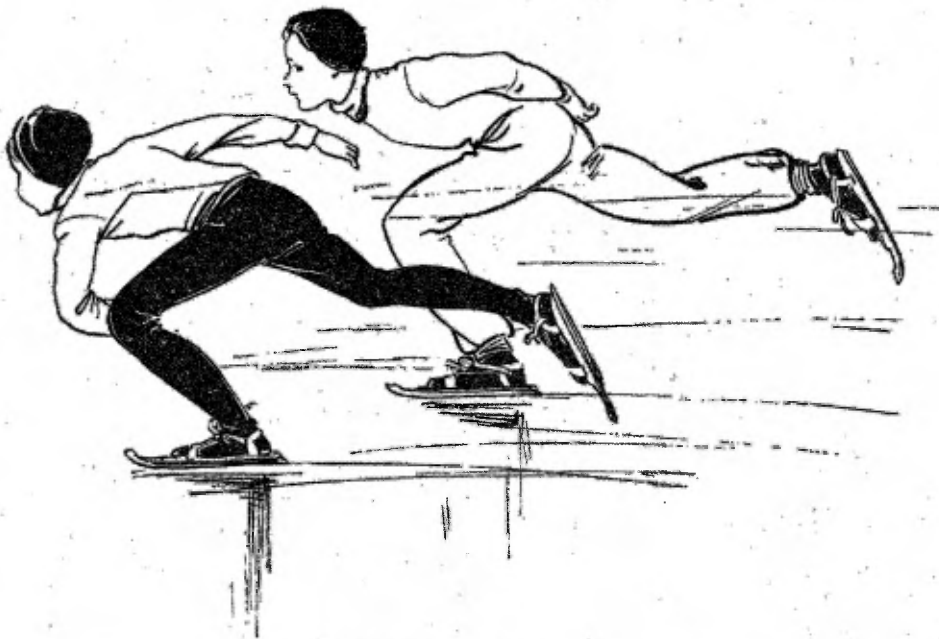
Het was maar goed voor Herre, dat het niet zo lang meer duurde. De spanning en de brandende zucht tot overwinnen verteerden hem. Hij at slecht en zag bleek. „Als je maar niet ziek wordt”, zei Moeder, „dat zou jammer voor je zijn, zo'n rijderij is zo leuk voor jullie jongens.”

Herre antwoordde niet. Hij dacht aan wat hij die morgen een paar jongens tegen elkaar had horen zeggen. „Juut zal het wel weer winnen”, had Piet Booms gezegd, „Jute is de beste bij alle sport.” Die woorden hadden hem, Herre, doen trillen van drift, maar ditmaal had hij zich beheerst en gezwegen. Hij kende zijn eigen krachten op de schaats, hij zou die Juut klein krijgen.

De Donderdagmiddag kwam. Boven de vrolijke ijsbaan lag een effen strakblauwe hemel, de Oostenwind was koud, maar niet te fel. In groepjes stonden de jongens te praten en ook de vele kijkers hadden grote belangstelling. Een der laatsten die aankwam, was Herre Venma; de deelnemers moesten meteen om hun nummer loten en het opspelden — het ging zo dadelijk beginnen.

Er zijn twintig paren jongens.

Maar na de derde rit zijn er nog maar acht paren, na de vierde zes, na de vijfde drie. De spanning groeit. Met een felle verbetering ziet Herre, dat ook Juut bij de zes jongens staat die weer rijden moeten. En het is

De laatste rit begint...

hem of hij het vooruit al voelt : straks zullen hij en Juut de eindrit hebben en samen kampen moeten om de eerste prijs. Nee, niet om die prijs gaat het bij hem. Maar om het feit, de overwinnaar te zijn en zijn nederlaag te niet te doen.

En wat hij al voelde, gebeurt ook. Alle zes die jongens zijn flinke, vlugge, stoere kerels, ze doen maar weinig voor elkaar onder. Maar bij de negende rit zijn het alleen nog Juut en Herre, die voor de start-streep staan. Er wordt „hoera!” geróepen. De laatste rit begint!

En als die voorbij is, dan staat Herre Venma bij het tafeltje van de jury, waar ook Meester bij hoort, en neemt zijn eerste prijs in ontvangst. Gelukt! Gelukt! zingt het binnen in hem. Hij heeft Juut verslagen, hij heeft zijn eer gered! Bijna werktuiglijk neemt hij het zilveren polshorloge aan en van de toespraak hoort hij lang niet alles. Want de triomf die binnen in hem schreeuwt, overstemt de woorden van den voorzitter. Zelfs de moeheid die nu door zijn benen kruipt, voelt hij nauwelijks. Opeens schrikt hij : hij ziet Juut aankomen. Die is nu natuurlijk razend op hem, even razend als hijzelf van de zomer was, nee, nog veel erger, want Juut kon inderdaad schitterend rijden en dan was het nog véél erger, verslagen te worden. Hij wil zich afwenden, net doen of hij Juut niet ziet . . .

Maar Jute Brandt komt met uitgestoken hand op hem toe. „Gefeliciteerd, Herre!” zegt hij eenvoudig, maar echt hartelijk gemeend. „Je rijdt verduiveld kránig, je hebt het echt verdiend.”

Waarom springen nu opeens die Herre Venma een paar tranen in zijn ogen? Het is zo gek, het is hem opeens, of hij nu eigenlijk pas echt weet, dat hij gewonnen heeft, of hij nu eigenlijk opeens pas echt blij is, niet zo hard-triompfantelijk tevreden, maar echt van binnen blij. Hij voelt dat hij het heerlijk vindt, dat Jute en hij, die in maanden geen woord tegen elkander hebben gezegd, daar weer bij elkaar staan als goeie kameraden. En hij voelt nóg iets. Hij voelt dat hij Jute bewondert.

Samen gaan ze van de baan naar huis. In de winkels staan al Kerstbomen te branden. Er komt een gedachte bij Herre op, maar hij spreekt ze nog niet uit.

Aan tafel, als Vader en Moeder zo echt hartelijk kijken, als hij alles verteld heeft van de middag, dan zegt hij opeens :

„Mag ik in de Kerstvacantie weer een paar dagen een jongen vragen, zoals vroeger in Sneek, Mem? Of doet u dat van 't jaar niet?”

„Als je met het eenvoudige tevree bent en geen bijzondere uitgangen verlangt”, zegt Moeder, „dan mag het gerust. Wie wou je vragen?”

„Jute Brandt.”

Vader en Moeder kijken elkander aan. Er komt blijdschap in hun ogen, verraste blijdschap.

„Ik geloof dat het vandaag een héél goeie dag voor ons drieën is”, zegt Vader. En Moeder legt haar hand op die van haar jongen. „En ik geloof”, zegt ze, „dat ik opeens alles begrijp. Onze Herre heeft in een vergissing geleefd, al deze laatste maanden. Dát heeft het hem zo moeilijk gemaakt.”

„Welke vergissing, Mem?” vraagt Herre zacht.

„Je hebt dwaze trots verward met eergevoel, geloof ik, m'n jongen.” Het blijft even stil. Herre moet daar even over denken. Dwaze trots, ja, die had hem beheerst van dat ogenblik in de zwemclub af. En eer-

gevoel? Was Jute's eer geschonden door zijn nederlaag? De jongen voelde heel eerlijk, wie op dat ogenblik bij het jury-tafeltje, toen Juut hem gelukwensen kwam, de beste van de twee was geweest. Hij knikte Moeder toe, en zuchtte. Het was een zucht van ontspanning en verlichting. Moeder schoof hem het overschot van de feestpudding toe. „Hier”, zei ze, „eet maar alles op. Er hoeft niets over te blijven voor morgen.”

Het Engeltje

De Engeltjes wonen in 't hemelrijk
Zij hebben daar prachtige tuinen
Zij doen er elkaar nooit het minste verdriet
Zij spelen, zij zingen, en kibbelen niet
Zij blazen op gouden bazuinen.

Maar eens in het jaar komen allen te saam,
Rond Gods troon in den stralenden hemel,
Ze staan rij aan rij in het trillende licht,
Hun vleugelen dekken hun aangezicht,
En verstild is het blijde gewemel.

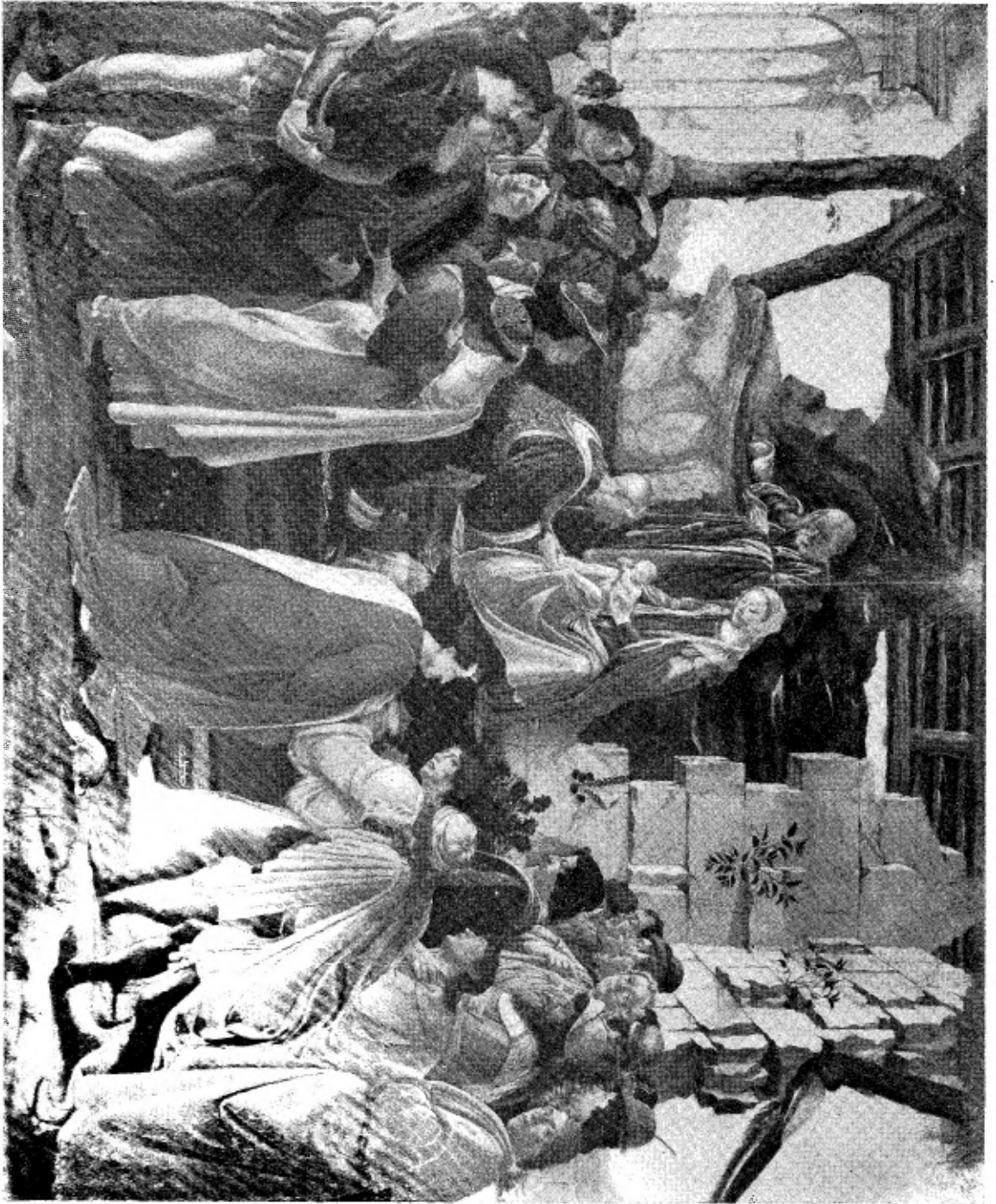
Dan klinkt daar Gods stem: „'t Wordt kerstmis op aard,
Waar het licht voor de nacht is geweken.
De mensen zijn dom en zij doen het zo fout,
Is er soms niet een engel, die veel van hen houdt
Die het licht op de aard' wil ontsteken?”

Eerst blijft het lang stil, dan maakt zich één los,
Een Engel treedt schoorvoetend nader,
Bereid te verlaten den Hemelsen Hof,
En stamelend spreekt zij, geknield in het stof:
„Zend mij naar de aarde, o Vader.”

De Engeltjes gaan dan eerbiedig opzij
Voor 't Zustertje dat zij verliezen.
Zij zetten haar op een kroontje van goud,
Een kleed krijgt zij aan, want op aard' is het koud,
Het kan er best sneeuwen of vriezen!

Dan daalt het terneer, en het brengt ons het licht,
Het licht dat met kerstmis wil zeggen,
Dat, hoe donker het is, toch God aan ons denkt,
En Vrede op aarde aan Zijn kinderen schenkt,
Die hun lot in Zijn hand willen leggen.

D. A. Cr.-S.

Aanbidding der DRIE KONINGEN

BOTTICELLI

Koningen zijn er niet veel meer in de wereld. Hun aantal wordt hoe langer hoe kleiner. Sommige mensen zeggen: „Dat is maar goed ook!“ Misschien hebben ze wel gelijk; dat kan niemand beoordelen. In ieder geval weet ik wel iets te noemen, waar het jammer voor is. Dat is voor de pracht en praal, de schittering van kleur en gewaad, kroon en eretekenen, troon en paleis. We hebben nog wel gebeurtenissen die veel levendige bonte schittering bieden, en we komen er allen van onder den indruk wanneer we ze aanschouwen. Maar die ouderwetse koninklijke pracht, zoals we die nu eigenlijk nog alleen maar kennen aan het Pauselijk hof in Rome, die missen we toch wel.

Rome . . . dat is van oudsher de stad van grootsheid en pracht. Dat was het al in den Romeinzen tijd vóór onze jaartelling en dat is het eigenlijk altijd gebleven. Heel Italië trouwens, waar de kunst altijd als in Abrahams schoot heeft geleefd, weet er van mee te praten. Al die oude Italiaanse steden zijn vol kunstwerken: strenge, hoge gesloten paleizen, uit vierkante steenblokken opgebouwd, prachtige beelden midden op alle pleinen, binnenplaatsen met speelse fonteintjes, hoge, rijke kerken vol schilderijen en geweven wandtapijten, kloosters met onvergelykelijke gangen en zalen, kortom, een mens raakt er nooit uitgekeken.

Het allereerst denken we daarbij aan Florence, de stad die zijn gloriëtijd gekend heeft in het tijdperk der familie de Medici. Zulke families waren er meer, en ze wedijverden om de rijkste, de invloedrijkste en machtigste te worden. Ze trachtten de stad te beheerschen en een van de middelen daartoe waren rijke geschenken aan openbare gebouwen en kerken.

Zo gaven de Medici veel schilderijen ten geschenke, die we nu nog in musea of paleizen kunnen vinden. IJdelheid was meestal aan zulke geschenken niet vreemd, want ze droegen gewoonlijk zorg dat de rijke, machtige schenkers op die schilderijen werden afgebeeld in de verkleiding van heilige, ridder of persoon uit de Bijbelse geschiedenis.

Nu kunnen jullie ook begrijpen waarom schilderijen als van de aanbidding der Drie Koningen zo talrijk voorkomen. Wat was er nu aantrekkelijker voor zo'n rijk, voornaam heer, dan op een godsdienstig schilderij, dat voor de een of andere kerk bestemd was, te worden afgebeeld als een van de drie koningen, geschenken brengend aan het kindeke Jesus, en daardoor behalve aan hun rijkdom, ook een onvergankelijke herinnering nalatend aan hun godsdienstzin? Tien tegen een, dat op al die oude schilderijen van de aanbidding één of meer van die koningen mensen waren, die het schilderij aanboden en den schilder als model dienen wilden.

De koningen op dit schilderij zijn dan ook leden van de Familie de Medici. Wie in Florence hun portretten en borstbeelden wel eens gezien heeft kan zich daar niet in vergissen. Vader Medici knielt voor Maria met het kind; zoon Medici — die algemeen Il Magnifico — de prachtlievende genoemd wordt en die Lorenzo heette —, knielt op de voorgrond en neemt het geschenk, dat hij aanbieden wil over uit de handen van een page, die ook al met de familie te maken heeft. Wanneer jullie nu in Lorenzo's tijd in Florence geleefd hadt, en je zoudt het schilderij hebben zien hangen in de kerk waar het voor bestemd was, dan zouden jullie stuk voor stuk al die mensen daar rechts hebben opgenoemd. „Kijk, dat is Mijnheer Zo en Zo . . .“, „En die daar, die woont in dat grote huis aan den Arno!“ „En die mijnheer vlak vooraan, die zich van de hele gebeurtenis niet veel schijnt aan te trekken kijkt ook altijd net zo als wij aan het spelen zijn en hij komt langs!“

Je begrijpt, dat die schilders zelf al de mensen die ze uit moesten beelden ook niet altijd even aardig vonden. Er waren dikwijls trotse, haatdunkende, koude mensen bij. Maar daar de rijkards hen betaalden, moesten ze precies doen wat hun lastgevers wilden en ook personen uitbeelden waar ze eigenlijk haat of verachting voor koesterden. Wat deden ze dan? Dan namen ze dikwijls wraak door die mensen zo te schilderen, dat ze precies geleken, maar dat ze toch er niet erg „aardig“ op kwamen. Na eenigen denken wij nu nog: „Nu, dat was ook een verwaand heerschap! Wat een verbeelding!“ Of: „Al heb je nog zulke mooie kleren aan, je blijft een grote domkop!“ Dan zullen die schilders wel eens in hun vuistje gelachten hebben om de poets die ze zodoende hun vijanden bakten.

De klederdrachten van onze schilderij zijn voorbijgegaan. De pracht van vorsten en koningen is verbleekt. Trotse gebouwen zoals daar links op de schilderij zijn ruïnes geworden. Maar daar berusten we gemakkelijk in, zolang de glorie en de heerlijkheid van het middelpunt niet verbleekt is, maar onvergankelijk blijft bestaan. Jozef, Maria en het Kind, dat blijft, en hun heerlijkheid gaat nooit voorbij, al hebben ze maar een armzalig getimmerd dakje boven hun hoofd, want op hen straalt het goddelijk licht neer, „dat alle aardse glans verblindt“.

KERSTVERHAAL

door *Tine Cool*

HET was met Kerstmis dat er vele dieren bij elkander waren in de grote kamer van het witte huisje. Het witte huisje in het wit besneeuwde bos was niet zo wit als des zomers in het groene bos, het leek wat geler dan anders. De sneeuw lag hoog tot aan de groene deur met haar klopper er op bevestigd. Er nam niemand het handje van de klopper om zich te melden; de mensen vonden het bos met de besneeuwde bomen veel te ver om er naar toe te gaan, zij bleven wat dichterbij huis. Het bos was toch zo mooi, zo mooi, overal lag de sneeuw. Waar het vlak was, lag het witte sneeuwkleed gelijkmatig uitgespreid met zo hier en daar keurig precies de wortelhals van een beuk volgend, zodat deze al even belangrijk er uit zag als in sneeuwloze tijd. Waar de heuvelhellingen waren was de sneeuw niet weggegliden of op hoopjes te land gekomen, heel egaal lagen de schuine kanten; de eekhoorns zouden er maar wat fijn een glijbaantje op hebben kunnen maken als zij daar plezier in zouden hebben gehad. Doch de eekhoorns hadden geen plezier, zij hadden het miserabel koud en zij hadden vele zorgen over hun voorraadschuurtjes, waar de eikels opgestapeld lagen bij de tammekastanjes.

Zoveel goed bijelkaar te weten en dan nog honger te moeten lijden; neen zij hadden geen plezier om heuveltjes af te glijden!

Een zo'n klein diertje zat op zijn eentje aan de voet van een boom in het besneeuwde bos, ver van de hertjes vandaan, die aan de etensruif stonden, het sprong maar op en neer in een sneeuwholletje dat hij had gemaakt. Telkens zag men het kopje een ogenblik boven de sneeuw uitsteken om dan weer te verdwijnen. Men moest heel aandachtig kijken om een eekhoortje in dat omhooggestoken kopje te herkennen en eigenlijk zag men het eerst goed toen het een sprong nam en de boomstam ging beklauseren.

Arme, kleine eekhoorn. Als hem maar niet het zelfde lot was beschoren van zijn kornuitje, dat verkleumd uit de boom kwam vallen, vlak voor de voeten van haar, die woonde in het witte huisje.

Het had allemaal niets gegeven, noch het liefdevol vasthouden in de warme handen, noch de koesterende nabijheid van de andere dieren, het eekhoortje ging dood en van zijn voorraadschuur kon geen ander profiteren. Het bos in de sneeuw was mooi; zo uit de verte gezien waren de hertjes heel klein in het wijde landschap van de besneeuwde weide, de besneeuwde bossen ter weerszijden. Achter hen was het verschiet van sneeuwvelden tot aan de horizon toe.

Het was doodstil, doodstil, er was geen geritsel, er was geen geluid. Er viel geen centimeter sneeuw, geen millimeter zelfs, van de bomen. Elk takje bleef onbeweeglijk opdat er niets en ook niets van „zijn sneeuw” weg zou gaan.

In de grote kamer van het witte huisje, in dit besneeuwde bos, waren de

dieren bijeen in de Kerstnacht. De kachel brandde, zij hadden het niet koud, honger hadden zij ook niet, daar had hun vrouwtje wel voor gezorgd. Omdat het Kerstnacht was sliepen zij niet, zij hadden gehoord hoe er gesproken was over de geboorte in Bethlehem's stal van Jezus Christus, die later zou zeggen : „hebt Uw naaste lief als U zelve". Hoe had er toen een in die kamer wat schamper gelachen omdat de mensen dit verzoek en gebod te over vergaten.

„Geloof je dat zij daar reden voor had ?" vroeg de zwarte hazewind aan de grote aap. „Voor mij zijn alle mensen lief en in dit huis hebben wij toch het verhaal wel gehoord van dien dag toen de zee dicht lag door het ijs en de twee vriendinnen op de schaats, met de Iersche Zetter op zijn vier poten, de tocht maakten, blij en met vrolijk geblaf en gelach, van de ene kustplaats naar de andere. En hoe ze toen moe werden en dorstig,

„Uit de verte gezien waren de hertjes heel klein"...

hoe ze toen rustten en iets warmes dronken, en hoe ook de grote, bruine hond zijn deel kreeg, genoeg voor de verdere tocht.

Maar och heden, hoe bedierf die Iersche Zetter de pret !

Onder een hoge brug was het water niet toegevroren en lag uitlokkend voor het lessen van de dorst, die toch weer was opgekomen. De dorstige viervoeter kon het niet weerstaan, hij zag ook geen gevaar en voor de twee vriendinnen het wisten, liep hij met een vaart, pardoes in de vaart, of liever hij viel in de vaart, want het ijs brokkelde af bij het water, de hond was te zwaar.

Het geluid van de in het water slaande hondpoten, die trachten weer op het ijs te komen, waarschuwde dat er onraad was, en vliegensvlug en in een oogwenk was onze vrouw ter plaatse, want zij waren niet meer op de schaats, maar liepen door de stad. Noch aan het koude water, noch aan eigen levensgevaar werd gedacht, wèl ging zij te water, wèl pakte zij de hond aan de halsband, wèl praatte zij hem geruststellend toe, wèl gaf zij hem moed en vertrouwen, wèl eigen kracht.

Zij kwamen gelukkig beiden uit het ijskoude water weer behouden aan land. Was dat niet je naaste liefhebben ?

„Op Kerstnacht mag je hier toch wel aan denken. Toen ik nog in de winkel was en altijd maar dansen moest voor het venster om de aandacht van de voorbijgangers te trekken, zodat zij binnen zouden komen en kopen, was er ook een klein krielkippetje. 't Was een mooi diertje, maar klein van stuk, dat was juist zijn bekoring en daarom werd het ook meegenomen. Willen jullie weten wat er met dat kakelkippetje gebeurde ?

Toen de sneeuw hoog lag, probeerde het nog wat heen en weer te lopen om warm te blijven, maar o, heden, het verdween op zijn kopje en het kammetje na, op een gegeven ogenblik helemaal in de losse sneeuw, die zojuist gevallen was. Het werd een hachelijke toestand. De vlerkjes zaten tegen het lijfje gedrukt, die kon het niet meer gebruiken en de pootjes kon het niet meer omhoog krijgen om een stap verder te doen.

Gelukkig keek zijn vrouw net uit het raam en zag hoe kwaad het kipje het had. In de warme kamer kwam het en bleef het, dagen lang.

Eigenlijk was het geen vertoning, een koffer was tot kippehokje ingericht daar stond het eten en het drinken in. Eerst bleef het bijna verongelukte kipje er netjes inzitten en liet poes ongestoord alleen rondlopen. Het duurde echter niet heel lang of poes en kip zaten naast elkaar op de leuning van de stoel, die voor het raam stond en keken beide zeer belangstellend naar wat er op straat voorbij kwam. Dit kon heel lang duren. Het kipje was niet zo netjes als poes de kat ; kranten werden op de grond gelegd opdat het kleed niet vuil zou worden van dat wat het kipje in zijn kofferkamer had moeten brengen.

Toen eindelijk de sneeuw weg was, kwam het krielkipje, heel voldaan over zijn logeerpartij, weer bij de grote kippen terug. Wat het toen een praats had !” De grote aap zweeg, maar de schildpad begon verder te vertellen : „Dat was nu één krielkippetje dat zo verzorgd werd, maar ik weet dat het al te waar is dat koppeltjes hennetjes en haantjes iedere avond zorgvuldig, gedurende de strenge vorst, uit hun schoon buitenhok werden gehaald waarin het vroer en binnen in huis gebracht op zolder, waar het niet vroer. Zij lieten alles rustig met zich doen ; zij vertrouwden zo volkomen dat hun baas en zijn vrouw het goede met hen voor had. Zij hadden ook zeker geheel geen reden om dit niet te doen !”

„Toen ik altijd zo dansen moest, had ik nooit gedacht dat ik dat dansen nog eens voor mijn plezier zou doen,” vervolgde onze lichtbruine aap, alsof hij niet in de rede was gevallen. Vreselijk was dat onophoudelijke dansen en dansen en dansen, als je even wilde ophouden en uitrusten, porde de baas je weer op. Hier in het witte huisje is het heel anders, al mag je wel niet alles wat je wilt, als hoog bovenop de kast zitten, maar met het dansen, het onophoudelijke dansen is het gelukkig uit. Als ik het nog eens doe, zo trippel-trappel, om beurten met de voeten op de grond, doe ik het uit louter plezier of om de vrouw te bewegen mij wat lekkers te geven. Het is toch maar fijn dat het aardige baasje kwam en mij hier in het witte huisje bracht.”

De aap ging op zijn gemak zitten en wreef de bovenkant van zijn kopje tegen het hout van zijn nachtverblijf, een beweging, die hij erg prettig vond. „Dat er goede en slechte mensen zijn, daar weet ik van mee te praten, maar dat zij hier de dieren liefhebben, dat is wis en zeker, zó lief, dat

zij zich vreselijk veel moeite voor ons getroosten. Zou „heb Uw naaste lief als Uzelven” dat betekenen ?”

„Zou het voeren van de vogels er ook bij horen ?”

„Natuurlijk”, vond de aap. „Eens gebeurde het, toen het zo hard vroom, dagen en dagen achter elkaar, en de sneeuw ook het kleinste plekje onder de bomen, onder de sparren en de Taxus, bedekt had en er niets en niets was te vinden, dat de vrouw van een huis, toen zij in het laantje naar het hek liep, een Vlaamsche Gaai op het besneeuwde pad zag zitten. Nauw had ze hem gezien of de vogel vloog pardoos op haar schoen en bleef daar zitten. Zij schrok er van, maar begreep dadelijk dat hij honger moest hebben. Zij ging vlug naar binnen en kwam spoedig terug met een bak water en brood. De Vlaamsche Gaai was niet het bos ingegaan toen zij zich omkeerde om in huis te gaan; nauw zag hij haar terug komen of hij vloog zó pardoos in het bakje met water, dat de goede geefster het bijna vallen liet van schrik, want die groote vogel deed het zoo onhandig, of liever onvleugelig, dat hij het water hoog deed opspatten. Zij herstelde zich vlug en bleef doodstil staan. De gaai dronk tot hij helemaal genoeg had. Na dien tijd kon zij niet uit het huis komen of de mooie vogel kwam naar haar toe en at uit haar hand. Vrienden vonden het zo leuk dat zij er een film van maakten.

Ze willen nu al de Vlaamsche Gaaien uit de bossen weg hebben omdat deze de jonge vogeltjes uit de nesten halen. Ik weet echter van mensen die twee gaaien, uit twee verschillende nesten, in huis kregen en ze hielden omdat ze anders dood gemaakt zouden worden. Zij groeiden zo flink op dat zij volop plezier in het leven kregen en allemaal grapjes uithaalden. De een deed een huilend kind na en wel zo goed dat een dokter, die op bezoek kwam, vroeg of er een kindje in huis was gekomen. Hij kon niet geloven dat het een Gaai was die hem zo voor de gek hield. Evenmin wilden vrienden er van weten dat de Gaai mooi fluiten kon. Maar eenmaal toen zij in de vestibule kwamen, was hij in de kamer aan de gang, hij floot! Hij floot zo mooi als de baas dat kon. Zij keken door het sleutelgat en jawel hoor, daar zagen zij de vogel, met de mooie blauwe veren glinsterend in de zon, lustig de ene strofe van het liedje na de andere fluiten.”

Alle dieren, in het witte huisje bijeen, beaamden het dat vogels verstandig zijn, en zij verwonderden zich er dan ook helemaal niet over toen er verderop de avond dit uit een boek over het leven van Franciscus van Assisi voorgelezen werd.

„Toen hij zo vol vreugde voortliep in de buurt van Alviano in Italië, bemerkte hij terzijde van de weg een zwerm vogels, die er niet aan dachten weg te vliegen, toen hij de weg verliet om tussen hen door te gaan, maar die juist dicht om hem kwamen fladderen, als om hem welkom te heten. Toen Franciscus dit zag, sprak hij hen toe: „Vogeltjes, mijn broedertjes, Gij moet Uwen Schepper wel veel loven en prijzen. Hij immers heeft U vlerkjes gegeven om mee te vliegen, veertjes om U mee te dekken, ja, alles wat gij nodig hebt. Hij heeft U tot de edelste zijner schepselen gemaakt. Hij vergunt U in de zuivere lucht te wonen. Gij behoeft te maaien, noch te zaaien, en nochtans draagt Hij zorg voor U, beschermt U en beschut U.” Toen rekten de vogels hun halsjes uit en strekten hun vlerkjes en terwijl Franciscus maar steeds tussen hen doorging om hen te strelen met de zoom van zijn kleed, spanden zij hun snavelkjes en keken hem met hun scherpe

oogjes aan, als om hem te bedanken." Deze Franciscus van Assisi was de man, die zó volkomen geleerd had wat het kleine Kindje, dat in de Kerstnacht geboren was, gebracht had aan de mensen, toen hij groot geworden was, dat hij het in praktijk bracht en zijn gehele leven leefde om de mensen en dieren te helpen; hij wist wat het betekende, je naaste lief te hebben. Zo was het dat de dieren in het witte huisje, staande temidden van het wit besneeuwde bos, met elkaar wakker waren in de Kerstnacht. Zij zongen de Kerstliederen echter niet, dat lieten zij over aan de kinderen, aan al de kinderen, en deze zongen, evenals de engelen:

„Vrede op aarde" en
„Er is een Kindeke geboren op d'aard" en
„Laat Uw lichtje schijnen, helder in het rond,"
om dan te eindigen met „Amem" „Amen" —

Maar al dat zingen hoorden de dieren in het huisje niet. Of kwam het tot hen door de radio die niet was afgezet? Zij sliepen tenslotte in, de honden, de aap, de kleine aapjes en de schildpadden en zij droomden van goede en liefhebbende mensen en kinderen, op een gezegende aarde.

DE VERMOLMDE BRUG

Een verhaal uit Mexico

naverteld door D. A. Cramer-Schaap

„L OLLA” zei Madre Marta toen ze aan tafel zaten, „het is toch al te dwaas als je Don Pedro vannacht mee neemt naar de Kerst mis.” „Maar Moeder!” riep Lolla. „Waarom niet? We zullen helemaal geen last van hem hebben. Ik zal hem buiten vast binden.”

„Nu,” gaf moeder aarzelend toe, „neem hem dan maar mee.” Lolla's gezichtje straalde. Buiten de kerk was natuurlijk niet zo leuk als binnen de kerk, maar Don Pedro zou toch het zingen kunnen horen, de klokken en de preek.

Zij liep naar buiten naar haar ezeltje, dat dor gras stond te eten. Zij sloeg haar armen om zijn hals en fluisterde: „Je mag vannacht mee naar de kerk.” Don Pedro at rustig door, maar Lolla verbeeldde zich dat hij kwispelstaartte en haar dankbaar aankeek.

Aan weerszijden van het smalle dal verhieven zich hoge rotsen, terwijl in het midden het riviertje stroomde dat in deze hete Decembermaand bijna uitgedroogd was. Maar terwijl het er nu zo onschuldig uit zag, waren er tijden dat het aan kon zwellen tot een machtige stroom, als de sneeuw en het ijs op de heuvels gingen smelten. In de verten verhieven zich de hoge toppen van de Sangre de Cristo.

In het dal stonden, aan weerskanten van de rivier, de vierkante hutjes te midden van de nu bruine velden waarvan de oogst was binnengehaald. Don Pedro was nu al vier jaar lang Lolla's grootste vriend! In de nachten dat de sneeuw neer kwam dwarrelen van de hoge toppen, mocht hij op de grond naast haar bed slapen en overdag beklom zij, als haar Vader hout ging sprokkelen, vaak op zijn rug de steile hellingen, terwijl zij op de terugweg plaats moest maken voor de takkebossen.

En nu was dan eindelijk de dag voor Kerstmis aangebroken en o, het was zo smoor heet!

„Als het zo warm blijft,” had Vader dien morgen gezegd, „zal de sneeuw op de heuvels smelten, en dan zou de rivier wel eens kunnen wassen. Ik maak me bezorgd over de brug als het water rijst, de houten pijlers hebben een lelijke knauw gekregen vorige zomer, en de brug hangt al aardig scheef.”

De avond zelfs bracht geen verkoeling, ze gebruikten het avondeten in de kleine kamer waar zij aten, woonden en sliepen. Ze hadden hun dunne zomerkleren aangetrokken, Vader droeg zijn Zondagse pak: een gele jas en een blauwe broek. Moeder een katoenen japon uit Santa Fe en Lolla een dun jurkje bedrukt met ezeltjes en mannen met grote hoeden.

Het duister valt snel in de Mexicaanse winter, zodra de zon achter de bergtoppen is weggezonden, vlucht de dag en laat dalen en ravijnen over aan pikzwarte duisternis. Hoog aan de hemel schitterde echter de avondster, die Lolla uit deed roepen: „De ster! De ster! Het is Kerstmis!”

Maar plotseling zweeg zij en keek ontsteld rond : Don Pedro was nergens te zien.

„Ik heb hem al een hele tijd niet gezien,” zei Moeder „maar je hebt nu geen tijd om hem te zoeken, we moeten al gauw weg.”

„Even maar,” zei Lolla.

„Dan gaan Vader en ik vast vooruit.” Moeder kwam niet graag laat in de kerk, ze besprak graag met vrouwen, die naast haar zaten, de laatste nieuwtjes.

De kerk was niet ver, je hoefde alleen maar een eindje de weg af te lopen en de brug over te steken.

Zo gingen de mensen op weg en bleef Lolla achter.

De meeste Spaanse families in de valleien, bezaten een oud autotje, toen Lolla's ouders dan ook bij de brug waren gekomen was het dal fel beschenen door het licht van wel een dozijn koplampen.

Ze bescheen met de lantaarn de rivier.

De brug was heel erg bouwvallig en bovendien smal. Ook waren de pijlers, sinds het laatste hoge water, niet al te best meer.

Midden op de brug bleef Vader staan om naar het water te kijken. „Het stijgt” zei hij „we kunnen niet voorzichtig genoeg zijn, vandaag of morgen

begeeft hij zich en dan zullen we de volgende brug moeten gebruiken." Intussen was Lolla, steeds roepend, het dal ingelopen.

„Don Pedro! Don Pedro!” maar geen gebalk klonk als antwoord.

Ze was nu al een uur kwijt met zoeken en besloot ook maar naar de kerk te gaan. Het was toch al zonde dat zij zo laat was. Gelukkig had moeder een lantaren voor haar naast de deur klaargezet. Zij nam hem in de hand en ging op weg.

Toen ze op de brug was, vond zij dat hij meer wiebelde dan anders. Zij bescheen met de lantaren de rivier en schrok, zo hoog als het water was. Pijlsnel en donker stroomde het voorbij. Gewoonlijk brulde de rivier als het water steeg, dan kwam de vloed ineens opzetten, maar nu zat er geweldige kracht in de stroom, maar je hoorde hem niet. Langzaam aan was 't water steeds hoger geworden en nog had 't zijn hoogtepunt niet bereikt.

Ze begon hard te lopen, om maar van de brug af te komen, maar toen zij op het laatste stukje was stond zij opeens stil en haar hart begon vlugger te kloppen. Zij had iets, dicht bij de oever, zien bewegen en het waren geen schotsen.

Aan het eind van de brug ging zij zitten en probeerde weer te zien wat er was.

„Wie is daar?” riep zij.

En toen hoorde zij duidelijk een ezel balken.

Don Pedro! Don Pedro bevond zich onder de brug. Zij moest hem helpen! Zij klom de hellende oever naar beneden en daar verlichtte de lantaren een bruine staart en een paar stevige achterpoten.

„Hij zit vast in de modder. Don Pedro!”

Eerst dacht zij er over hulp te gaan halen. Maar er was niemand thuis. Iedereen was naar de kerk.

Daar waadde zij door het stijgende water en zij voelde niet eens hoe ijskoud het was. Don Pedro zat in de rivier en zij moest hem er uit halen.

„Don Pedro, Don Pedro, ik kom!” riep zij, en dadelijk begon de bruine staart te kwispelen. Maar het was onmogelijk verder te gaan.

Want de bodem, die eerst grint geweest was, ging over in zachte klei. Ze kon zijn kop niet bereiken en hem zo dwingen om te draaien. Ze hing de lantaren aan een spijker van de brug, greep met twee handen de staart en trok uit alle macht. „Don Pedro! schop!” riep ze, „schop zo hard je kan, Don Pedro.” Hij spande al zijn krachten in en een poot kwam vrij.

„Mooi!” riep zij „Nog eens!”

Een luid geplas, zijn voorpoten waren uit de modder, weer een luid geplas, en het ezeltje stond naast haar.

Maar toen Lolla naar de oever waadde, zag ze bij het blauwe schijnsel van de lantaren iets, dat haar met schrik vervulde. Zij had het niet eerder gezien, omdat al haar aandacht op Pedro gevestigd was geweest. Ze haastte zich de stijle oever te beklimmen, toen zette ze, als een waarschuwing de lantaarn midden op de brug, en beklom Don Pedro's rug.

„Loop zo hard je kan” fluisterde zij.

In de oude kerk had Padre José juist zijn preek beëindigd. Hij had gesproken over het Kind, geboren in de stal, v n de koningen en de

daar kwam pardoos een ezeltje de kerk binnen ...

baarlijk. Juan en Mario, neem ieder een lantaren en ga bij de oude brug staan om de mensen te waarschuwen. En wij, die hier blijven, laten wij ons in het gebed verenigen en God danken, die door middel van deze kleine ezeltje, het leven van velen van ons heeft gered."

Lolla had zich van Don Pedro's rug laten glijden, en knielde neer, en de ezeltje, ging, moe, naast haar op de grond liggen.

Toen de dienst voortging moest Lolla telkens naar Don Pedro kijken en dan streefde zij z'n bruine kop. Hij deed haar denken aan het ezeltje uit het kerstverhaal.

„Hij heeft het recht hier op Kerstavond te zijn" dacht zij dankbaar.

herders, mensen als zij, die de ster hadden gevolgd.

De kerk was stampvol.

Plotseling ontstond achter in de kerk luid rumoer. De grote deur vloog open en Padre José wist niet wat hij zag, want daar kwam me pardoos een ezeltje de kerk binnen, een kletsnat ezeltje, met poten die dik onder de modder zaten.

Padre José was heel boos: „Zulk een opschudding in een kerk." Toen zag hij op de rug van de ezeltje een klein meisje zitten, ze zag er even vies uit als de ezeltje en ze riep, met haar doordringend stemmetje: „Padre José! De pijler van de brug is gebroken! Als er een auto overheen rijdt, stort de brug in!"

Padre José drong zich door de menigte.

En toen hij het meisje bereikt had, dat nog steeds op de ezeltje zat, vertelde zij alles — hoe zij de ezeltje in de rivier gevonden had, hoe zij hem er uit had gehaald en toen gezien had dat de houten pijler een breuk vertoonde.

Toen ze klaar was, zei de oude priester: „Gods wegen met ons zijn wonder-

*
* **Anke's** Kerstrapport
*

door T. Geertsema-Allema

DE herfststormen duren lang dit jaar. Vandaag, 23 December, drijven zij grauwe wolken voor zich uit van het Wad tot diep de polders in. Hagel en natte sneeuw jaagt over de landen.

In de school hangt de hele dag de benauwende damp van drogende kinderkleren. Wat zal men daaraan doen? Een deel van de kinderen komt langs de open polderwegen naar school en zij blijven zelden thuis, zij zouden dan immers in de slechte tijd wel weken aaneen kunnen thuisblijven. Voor enkelen onder hen, die van héél ver komen, bewaart meester een paar droge kousen in de kast. Voor als het water in de klompen staat en de gloeiende kachel helemaal te kort schiet.

Die buikige salamander achter in het lokaal lijkt anders net een grote, spinnende poes, zo snort hij.

Meester kijkt door het raam schuin naar boven, waar hij nog net de torenklok kan zien. 't Is op slag van drieën, het wordt tijd om de rapporten uit te delen. De kinderen verwachten dit, er is een beetje onrust in de klas. Er wordt vaker dan anders een boek verschoven en er is wat meer rumoer van voeten, die moeilijk op dezelfde plaats kunnen blijven.

„Geen prettig karwei,” denkt meester. „Je moet altijd kinderen teleurstellen,” die toch goed hun best hebben gedaan. Nu dat geval weer met Anke Boersma.”

Hij kijkt nog eens door het raam en dan over een rij kinderhoofden heen naar Anke's blonde krullebol op de achterste bank. „Een flinke meid anders. We zullen allebei door een zure appel heen moeten bijten, zij en ik, maar de grootste kluif is voor haar. Jammer!”

In de schoolvergadering is lang en ernstig gesproken over Anke Boersma, die met September voorwaardelijk is overgegaan naar de zesde klas. En nu gaat het niet met haar, hoe meester en zij ook te zamen hun best doen. Het zal tobben blijven gedurende de laatste schooljaren als ze nu niet teruggaat naar de vijfde klas. En dus is het verstandig, haar wel terug te laten gaan.

„Pennen neerleggen,” zegt meester. Het bevel wordt dadelijk opgevolgd en dan is het muisstil in de banken. Meester reikt een voor een de rapporten over: met een complimentje of een aanmoediging hier en een afkeuring daar.

„Anke, m'n fanke* —” Hij probeert z'n stem opgewekt te doen klinken bij het rijmpje, alsof het helemaal niet erg is, wat hij nu gaat zeggen. Maar dat lukt toch niet bijzonder. „Jou heb ik nog iets te vertellen en ik wil dat doen voor de hele klas, dan weten we het dadelijk allemaal en dan wordt er verder maar zo weinig mogelijk over gepraat. Want het is niet prettig, voor jou niet en voor ons allemaal niet. Toch is het zo het allerbeste,

*) fanke — famke (Fries) = meisje.

je raadt misschien wel, wat ik bedoel. . ." Meester praat nog door, doch Anke hoort er niet veel meer van. Ze heeft het geraden, ze heeft het allang geweten, al dagen, al weken, als het niet wou met de sommen en als ze steeds meer fouten maakte in het taalwerk. Ze gaat terug naar de vijfde. Ze voelt zich een beetje koud en klam worden, ze verroert zich niet.

„Met zingen kunnen we je hier niet missen," zegt meester. „En met handwerken blijf je ook in de zesde klas, de juffrouw gaf je een negen, daar zal moeder wel blij mee zijn."

Een schokje gaat er door Anke's stille lijf. Moeder zal blij zijn — och — moeder, die er juist zo naar verlangt, dat ze het volgende jaar van school zal gaan. Daar weet meester natuurlijk niet van. De andere kinderen kijken verstolen naar Anke, maar er is niet veel aan haar te zien. „Ze neemt het nogal kalm op, ze verwachtte het wel," denkt meester.

„Je komt met ons kuieren in het vrije kwartier, hoor," fluistert Boukje Bakker, die naast haar zit. „Je hoeft niet met de kleinen."

Anke hoort medelijden in Boukjes stem. En dat drijft haar bloed ineens omhoog, ze wordt vuurrood en het voelt heet achter haar oogleden.

Niet schreien, niet schreien. Er moet „krüch" in je zitten, zegt vader dikwijls. Nu, ze wil wel dapper zijn, daar kan vader van op aan.

Gerrit Buwalda draait zijn gezicht naar haar toe en grijnst. Ze mag dien Gerrit niet, het is geen aardige jongen. Nu grijnst hij tegen haar. Maar hij zal er geen plezier van hebben, hij vooral niet. Met een rukje gooit ze haar hoofd achterover, schudt haar blonde krullen eens, kijkt de klas rond naar alle kinderen, naar meester, en — glimlacht.

„Mooi zo," denkt meester.

Als de school uitgaat, trekt Anke haar kleine broertje Jelle uit de eerste klas z'n jasje aan, bindt een warme doek om zijn oren en zoekt zijn wantjes uit de jaszakken. Dat gebeurt zo elke dag, ze behoeft er haar gedachten niet bij te hebben. Dan stappen ze samen het dorp in naar het winkeltje van oude Wijke om meel en rijst voor moeder. „Eet jij ze maar op," zegt Anke tegen Jelle, als ze beiden een balletje toe krijgen.

Kleine Jelle kijkt verwonderd. Lust Anke het niet? Is ze ziek? „Zeker misselijk," denkt hij. „Dan lust je geen balletjes." Dat heeft hij laatst zelf ook zo gehad, toen hij zulke erge koude handen en voeten had gekregen op weg naar school. Maar nu komen ze net bij de warme kachel vandaan, dat is toch wel vreemd.

Even later zijn ze buiten het dorp. „Oei-oei!" zegt de wind rond de laatste huisjes. Jelle raakt er haast door van de been. Maar Anke merkt daar niets van. Jelle gaat dicht naast haar lopen en steekt zijn hand naar haar uit, maar als Anke ook dat niet merkt, steekt hij hem mismoedig in zijn zak. 't Is naar weer, en thuis is nog zo ver. De witte schuimkoppen van het water komen recht op hen toe, het water spat telkens hoog op tegen de wallekant, vuile schuimslierten liggen in het verdorde gras. Maar de berm is hier breed, het water bereikt de weg niet. Straks bij de opvaart van Tergracht, daar is het oppassen. Het is zo koud, als je een flap water in de klompen krijgt.

De storm drijft blauwgrijze wolken voor zich uit. Hier en daar lijken ze zwart, het wordt er helemaal donker van. En vóór deze wolken uit jachten koppels krijsende meeuwen en zoeken een goed heenkomen. Zij zwermen neer in de greide achter de populierenwal van Tergracht, het land lijkt

ineens als wit besneeuwd. Daar vallen de eerste hagelstenen, wit, groot, koud en vooral — hard. Steenhard, als er zo'n storm achter zit. Storm en hagel kennen geen medelijden, ze slaan en striemen. De beide kinderen lopen diep voorovergebogen, zij zetten de klompen met harde klappen neer.

Waarom loopt Anke nu zo hard ?

Anke vooral heeft geducht de stap er onder, kleine Jelle probeert af en toe een sukkeldrafje om haar bij te houden. Waarom loopt Anke nu zo hard ? Ze komen immers toch niet thuis voor de bui op het ergst is. Hij hijgt er al van.

„Toe maar, toe maar,“ denkt Anke. Wat kan het allemaal schelen ? Wat zullen vader en moeder straks zeggen ?

van hun leuke bloemetjes-tafelkleed, wat ze verleden jaar van Grootmoeder kregen.

„Zou Grootmoeder dat wel goed vinden ?” vroeg Lieske weifelend, maar Moeder dacht stellig van wel. Peter zou het straks in de kist timmeren, dan werd het een enig wiegje. Toen namen ze drie van de vier kussens van de kinderkamer, die pasten daar naast elkaar precies als een matrasje in. En het vierde, dat kleintje, gebruikten ze als hoofdkussentje. Moeder zocht nog meer kleertjes van Arendje bij elkaar en Let liep het hele huis door om te kijken of er niet ergens een kastje was voor de kleertjes.

„Maar wil je dat wel missen ?” vroeg Moeder verbaasd, toen ze met haar eigen boekenrekje aan kwam dragen.

En Lieske bond haar nieuwe roze haarstriek aan het hengsel.

„O jawel,” knikte ze ijverig en Peter zei dadelijk, dat Let's boeken dan wel bij hem in het kastje mochten staan.

„Zou Arendje wel een speelgoedje willen geven ?” vroeg Lieske.

„Natuurlijk !” riepen ze in koor, „dat vindt hij best,” en ze namen die leuke rammelaar, die precies zo klonk als Zwitsersche koeienbellen. Arendje was daar nog wat klein voor, maar zelfs Peter en Let rammelden er nog graag mee, omdat dat zo enig klonk. En toen ineens gaf Lieske haar lieve kleine beertje, waarmee ze nog altijd slapen ging.

Peter diepte uit de kelder een oud bloemenmandje op.

„Waar is dat voor ?” vroegen de zusjes nieuwsgierig.

„Nou, voor poeier en zulk spul, zei Peter en Moeder vond dat een prachtidee. Ze deed er een nieuwe bus poeier in en een pak watten en Arendje's speldenkussen met bijna alle spelden er op. En Lieske bond haar nieuwe roze haarstriek aan het hengsel en Let, Let gaf na lange aarzeling, maar toen toch graag, het haarborsteltje, wat vroeger voor haar zelf en nu voor haar mooie pop met echte haren werd gebruikt.

Maar later, als het weer bedaart en als ze moe en koud hand in hand voortstappen in de donkere winteravond op het laatste stukje weg naar huis, dan komt toch weer telkens de kwellende vraag: wat zullen vader en moeder zeggen?

De storm weet van geen ophouden die avond. Het kleine huis is vol van zijn daverend geweld, de lamp schommelt voortdurend boven de tafel heen en weer en de kleine pop in zijn wieg wordt er onrustig van. Jelle speelt met een oude hamer, een plankje en een paar spijkers op de vloer, blij en tevreden, omdat de storm in moeders warme kamer niet komen kan. Vader heeft zijn pijp aangestoken, terwijl hij zijn lange benen om de kachel strekt en moeder stopt een kous.

Anke zit stil te breien. Och, wat is toch alles naar en wat huilt die wind akelig. Ze heeft niets gezegd van het rapport, dat nog in haar mantelzak zit. Ze durft niet. Maar de avond is al gauw om en dan kan ze niet meer wachten want morgen moet het mee terug.

Ineens laat ze het breiwerk uit haar handen glijden, haar hoofd zakt voorover op de tafel en ze begint huid te scheien.

Vader en moeder kijken heel verbaasd. „Maar Anke!” Jelle komt verschrikt dicht bij vader staan en de kleine pop wordt dadelijk aangestoken en zet een keel op van belang. Moeder neemt het kleine ding maar gauw uit de wieg, één huilpartij is waarlijk genoeg.

„Wat scheelt er toch aan, Anke?”

Nu komt met horten en stoten het hoge woord er uit. Vader en moeder horen er raar van op. Wat nu, is Anke dom, hun flinke Anke? Kan zij niet meedoen met andere kinderen van haar leeftijd? Maar dat is toch niet waar.

„Ze breit sokken voor vader van haar zesde jaar af,” denkt moeder. „En ik durf best een hele dag de huishouding en de kleine kinderen aan haar toevertrouwen.”

„Waar is je rapport?” vraagt vader. En als Anke het heeft gehaald, bestudeert hij het aandachtig. Moeder kijkt mee over zijn schouder heen. Taal: 4, rekenen: 3, dat staat er. Die twee kleine, zwarte cijfers zeggen, dat hun Anke dom is. Het is haast niet te geloven.

Daar komen oude herinneringen naar vader toe. „Waar zijn die sommen van, Anke? Van procenten, en van A en B op een lange weg? Of zijn het sommen met een boel cijfers en een lange staart, die altijd in de war raakt? En de taal, is dat van dt en zo?”

Nu is het Anke's beurt om verbaasd te kijken, haar snikken bedaren. Weet vader dan toch meer van de schoolingen af dan zij meent? „Dat is het allemaal,” knikt ze, „en 't is zo moeilijk.”

Vader glimlacht, ja waarlijk, vader lacht.

„Daar was ik ook lang geen held in vroeger op school, dat weet ik nog best,” zegt hij. „Ik was toen al meer mans bij de paarden en de koeien of op het land.”

Nu haalt moeder verlicht adem. Als vader daar ook niet mee overweg kon vroeger, als Anke dus op vader lijkt, dan zal het nog best schikken met haar. Want zou er wel één mens in de hele streek zijn, die vader niet flink vindt? Vast niet een, hoor! Vader behoeft nooit om werk te vragen, alle boeren willen hem graag hebben op de plaats en op het land. En velen kunnen de

weg naar hun huisje vinden, als ze met iets van hun werk of met iets uit hun leven geen raad weten. Nooit gaat iemand zonder raad of hulp weer weg. Nee, als Anke net wordt als vader, dan vindt moeder die twee zwarte cijfertjes niet zo erg.

Anke kan er nog niet goed bij, dat vader en moeder niet boos en verdrietig zijn, zoals zij heeft verwacht. „Maar nu kan moeder immers 't volgend jaar niet naar den boer,” zegt ze aarzelend.

Wel, wel, heeft het kind daarover geprakkiseerd? Dat is vader een beetje te erg. Ze is toch werkelijk te jong om grote-mensen-zorgen te hebben. En evenals hij voor veel grote mensen moeilijkheden heeft opgelost, zo vindt hij nu ook dadelijk voor Anke een uitweg.

„Maar famke, dat je een jaar langer naar school moet, dat is immers een groot geluk bij een ongeluk. Want wat zou er van onz' Jelle worden, als hij alleen naar school moest. Denk eens aan, in een weer als vandaag. Ik zou het nooit vertrouwen, hoor, als jij niet bij hem was.”

Daar fleurt Anke's gezicht nu helemaal van op. Wat heeft vader dat goed bedacht. Dat is immers waar ook, Jelle kan haar nog lang niet missen. Ze ziet hem weer staan als vanavond, midden in het noodweer, zo klein en zo hulpeloos. Wat zou er met hem gebeurd zijn, als zij er toen niet geweest was? Ze moet er niet aan denken. Nee, nee, dan maar een jaar langer en weer bij de kleintjes zitten. Dat is niet prettig, maar ze heeft het er voor over. Ze zou geen ogenblik rust hebben in huis, als ze Jelle in zulk weer alleen op weg wist.

Moeder kijkt op de klok. „Ik zou ons eten haast vergeten,” zegt ze. „'t Is al laat. Nier Anke, pak aan.” Ze legt de kleine pop op Anke's schoot. Die lacht tegen haar en hij grijpt naar haar krullen. Net als vanavond met Jelle tegen het hek voelt Anke zich helemaal warm worden van binnen. Lieve, kleine pop!

„Zal Anke een mooi versje voor pop zingen?” vraagt ze zacht. „Guu,” kraait het kleine ding. Verstaat hij haar? Nee, dat niet natuurlijk, maar het is zeker, dat hij o zo graag haar lieve stem hoort. Ze kan er hem altijd zoet mee houden.

En Anke zingt voor hem het mooie wiegelied van de zeemansvrouw, dat de Friese kinderen niet op school leren, maar thuis en dan in hun eigen taal.

Sliep sêft, myn berntsje, ei slomje sa swiet,
Heit is dêr buten op 't skolp'rige wiet.
Swalkjend yn rein en wyn
Dreau er fier wei.
Sliep sêft, myn berntsje, mem is dy nei.*)

(Vertaling)

Slaap zacht, mijn kindje, sluimer zoet,
Vader is daar buiten op 't kolkende water.
Zwalkend in regen en wind
Dreef hij ver weg.
Slaap zacht, mijn kindje, moeder is bij je.

Wie had nu gedacht, dat vanavond alles nog zo goed zou worden? Anke zelf zeker niet. Het is haar zo ruim en zo licht, als ze een poosje later in de

*) Widzesang fan 't Sémanswûf. — P. J. Troelstra.

„Lieve kleine pop” ...

bedstee onder de trap gaat slapen. De wind giert nog om het huis, maar dat klinkt nu niet akelig meer. Morgen nog naar school en dan is het Kerstmis.

Na de feestdagen mag ze beginnen aan het Zondagse truitje voor de kleine pop. Moeder heeft de wol al gekocht, lichtblauw, wat zal dat hem mooi staan.

Zo ervaart Anke na het slechte kerstrapport nog ware Kerstvreugde en — vrede. Er is in haar zoveel van de dienende liefde, waarvan het Kerstfeest getuigt. Daar komt het van.

ZONNESCHIJN

voor de jeugd, geeft vreugd!

Zonneschijn, het beste tijdschrift voor de Nederlandse jeugd, doet zijn naam alle eer aan!

Zo'n echt gezellig kinderblad, waarin vader en moeder ook nog graag eens zullen neuzen, dat door zijn uitstekende inhoud en fraaie illustraties zonneschijn zal toveren in de harten van Uw kinderen.

Hoe zullen ze genieten van de prachtige verhalen, de puzzles en de wedstrijden, ja kortom van alles wat „Zonneschijn” hun geeft; reikhalzend zullen zij naar het volgend nummer uitzien.

Zonneschijn, onder redactie van Mevr. D. A. Cramer-Schaap, verschijnt 2x per maand.

De spannende vervolgverhalen, korte verhalen, knutselrubriek, puzzles, raadsels, Vragenbus, Sportrubriek, „Ons leuke Hoekje”, wedstrijden met fraaie prijzen, enz., enz., maken het tot een aantrekkelijk blad voor ieder kind van 5-15 jaar. Voor de kleintjes zijn er 8 pagina's „Kiekeboe” met verhalen en versjes.

Door het lezen van goede lectuur verrijken Uw kinderen hun geest, neemt daarom nog heden een abonnement op „Zonneschijn” of vraagt gratis proefnummer.

Abonnementsprijs f. 1.65 per kwartaal, f. 3.25 per halfjaar, f. 6.25 per jaar. Buitenland f. 7.50 per jaar.

Bij opgave van een jaarabonnement ontvangt de nieuwe abonné een aardig kinderboek als premie.

Ook verkrijgbaar bij de boekhandel.

Administratie „Zonneschijn”, tijdschrift voor de jeugd
Uitgave C. A. Spin & Zoon N.V., N.Z. Voorburgwal 271-273
Amsterdam C, Telefoon 35577-33823. Postgiro 188126